

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVŲ DARBININKŲ

Copyright, 1951, by the Society of the
Franciscan Fathers

XXXXVI. Nr. 36 (62)

PENKTADIENIS (FRIDAY) RUGPĖČIO (August) 24 d. 1951 M.

SIX CENTS

DAUG VAIKŲ IŠVEŽE Į RUSIJĄ

Hamburgas. — Šių metų pradžioje Sovietai Lietuvoje surinko visus bado metais atbėgusius ir čia gyvenusius vokiečius ir išvežė į Rytų Vokietiją. Iš ten jau nemažas skaičius tų vokiečių pasiekė Vakarų Vokietiją.

Šiomis dienomis pas Vakarų Vokietijoje gyvenanti savo tėvą atbėgo vėl vienas iš Karaliaučiaus kilęs jaunas vokiečių, kuris pranešė tarp kita ko, kad nemaža atbėgusių vaikų lietuviai iš pasigailėjimo priglaudė ir augina kaip tariamus savo vaikus. Bet tuos Mažosios Lietuvos ir kitų Prūsijos sričių vaikus, kurie nespėjo kur nors prisiglausti, Sovietai sugaudė ir išvežė į Rusijos gi-

lumą ir ten augina kaip rūsus.

Kalbamas vokiečių nuo tų rusų gaudymų buvo pabėgęs net į Latviją ir 1948 m. vėl grįžo. Dirbęs kolchoze, o atliekamų laukų ėjęs dar padirbėti pas likusius dar savarankiškus ūkininkus, nes iš kolchoze gaunamo atlyginimo negalėjęs pramisti.

Šio vokiečio pranešimu, tiek Lietuvoje, tiek Latvijoje tebevyksta miškuose susitelkusių partizanų kietos kovos su sovietiniais okupantais.

LIETUVOS PARTIZANAI TEBEKOVOJA

Bazelis. — Šveicarų "Basler Nachrichten" gautomis žiniomis, Lietuvos partizanai tebetiesia kovą su sovietine agresija. Laikraščio žiniomis, partizanų pajėgos sudaro 6-8.000 vyrų ir kovos vykstančios gana didelio masto. Rytų Europos partizanų veikimą esą pavykę koordinuoti ir lietuvių partizanų daliniai veikia net už Lietuvos ribų ir stipriai trukdo Sovietų tiekimą šiaurinėje Lenkijoje, Gudijoje bei Rytprūsijoje.

Nori pagreitinti D. P. imigracijos tempą

Muenchenas. — DP Komisijos pareigūnai Europoje, ypač Vokietijoje, stengiasi pagreitinti tremtinių emigracijos į Ameriką tempą. Tuo reikalauja neseniai Muenchene įvyko specialūs susirinkimai, kuriuose dalyvavo ir BALF atstovai.

Ta proga BALF įstaiga Vokietijoje praneša dėl garantijų: "Kai panaikinsite terminas darbo ir buto sutartimis apsirūpinti, visus sutarčių neturinčius lietuvius laisvais įspėjimais kreiptis į NCWC skyrus, prašyti nevardinių garantijų. (Mat, BALF pirmininkas buvo susitaręs su NCWC centru, kad reikalui esant, jie duos nevardines garantijas.) NCWC patarnavimu mažai kam reikėjo naudotis, nes BALF Centro atkintu ir sekmingu tarpininkavimu, neturintieji sutarčių tuojau jas gavo net ir po kelias."

Lietuviai dalyvaus UNESCO konferencijoje

Valstybės Departamentas pereiną savaitę atsiuntė BALFui kvietimą dalyvauti UNESCO konferencijoje, kuri New Yorko Hunter College patalpose įvyksta ateinančių metų pradžioje. Lietuviams skiriamos dvi vietos.

UNESCO yra Jungt. Tautų padalinys tarptautiniams auklėjimo ir kultūros reikalams.

PALIAUBŲ DERYBOS NEJUDA IŠ VIETOS

Komunistų skundas dėl tariamo neutralumo zonos pažeidimo atmetas.

Tokio. — Pradėjus neutralinei zonai nustatyti pakomisei darbą, komunistai iškėlė kaltinimą, kad Jungt. Tautų pajėgos tariamai pažeidusios neutralią derybų zoną. Joje buvęs Jungt. Tautų pajėgų nukautas vienas komunistų patulius ir antrasis sužeistas. Taip pat komunistai iškėlė, kad Jungt. Tautų lėktuvai apšaudė vieną su balta vėliava vykusį jų automobilį.

Šis skundas buvo ištirtas ir derybų komisijos pirmininkas adm. C. T. Joy jį atmetė. Savo atsakyme komunistų atstovams Joy nurodė, kad Jungt. Tautų pajėgos neutralinė zonoje kontrolės nevykdo ir už įvykius joje nesiima atsakomybės, jei ten vietos partizanai imasi veiksmų. O tyrimas parodė, kad ten Jungt. Tautų pajėgos nebūvo įsikišusios. Komunistų patulius buvo nukautas partizanų. Pranešimas apie panašų įvykį prie Panmunjono pasirodė visai be pagrindo ir komunistų pramanytas.

Dėl automobilio apšaudymo Joy nurodė, jog ir toliau komunistų automobiliui bus puolami, nors jie ir su balta vėliava vyktų, jei apie juos

Jungt. Tautų pajėgoms nebus iš anksto pranešta.

Peipingas grasina
Peipingo komunistinis radijas paskelbė grasinimą, kad jei amerikiečiai nepakeis savo laikysenos ir nenutrauksią "provokacijų", tai derybos sklandžiai neis. Ir jei jos nutrūks, tai tikrai iš to jiems naudos nebūsi.

Jungt. Tautų karinė vadovybė iš savo pusės nurodo, kad komunistai įvairiais būdais nori derybas vilkinti ir tuo laiku telkti savo pajėgas. Jie tikisi, jog tai padarys Jungt. Tautų atstovams įspūdžio ir tuo būdu privers juos daryti nuolaidas. Bet kadangi tai neduoda laukto vaisio, jie pradeda dalyką painioti dar įvairiais kitais būdais, prasirnamydam įvairius kaltinimus.

Daugumos stebėtojų nuomone, komunistai dėl dabartinio Joy atsakymo derybų dar nenutrauks, bet bandysia įvairiomis priemonėmis pasiekti iš Jungt. Tautų pusės nuolaidų.

Pačių paliaubų klausimas, po 26 posėdžių paliaubų komisijos ir po 6 posėdžių neutralinės zonos pakomisės, nėra nei truputį pasitūmęs į priekį.

Teherane derybos nutrūko

Teheranas. — Prez. Trumano patikėtinio W. A. Harriman pastangomis prieš aštuoniolika dienų atnaujintos anglų irančių derybos dėl Irano naftos suvalstybinimo nutrūko. Irano vyriausybė laikantis suvalstybinimo įstatymo raidės ir visai nesileidžiant derybas dėl suvalstybinamų anglų nuosavybių, anglų delegacijos pirmininkas įteikė min. pirm. Mossadeh ultimatyvų reikalavimą pakeisti savo laikyseną, kartu pažymėdamas, jog priešingu atveju jis išvyks ir už pasekmes atsakomybę kris Iranui. Anglai buvo sutikę pripažinti Irano naftos suvalstybinimą ir jo vyriausybę perleisti anglų naftos

bendrovės turtą. Bet jie reikalavo, kad Irano naftos komisijos priežiūrai jiems būtų palikta naftos gamybos bei prekybos tvarkymas ir gautas pelnas pasidalinamas pusiau. Irano min. pirm. Mossadeh į anglų ultimatumą nekrepė dėmesio. Parlamente ir senate jis pranešė, kad anglų reikalavimai esą nepriimtini. Tuo būdu derybos nutrūko, nors W. A. Harriman ir buvo paraginęs Irano vyriausybę rimtai anglų pasiūlymą apsvastyti. Iš tikro ta pasiūlymą buvo suformulavęs Harrimano naftos reikalams patarėjas W. J. Levy.

Deryboms nutrūkus, anglų delegacijos pirm. Stokes savo pasiūlymą atšaukė ir išvyksta. Kokių priemonių anglai toliau

imsis, tuo tarpu nėra paaiškėję. Anglų min. pirm. Attlee skubiai grįžo į Londoną, kur buvo susauktas ministrų kabinetas posėdžio. Skelbiama, jog jis numatęs tolimesnes Irano naftos klausimų priemones. Bet kokios jos yra, kol kas nepasakelbta. Bet galimas dalykas, kad anglai užims Abadano sritį. Pranešimai iš Londono sako, jog anglų vyriausybė galvoja tokio žygio imtis, nors dėl to tektų susikirsti su Sovietais. Praėjusį mėnesį buvo pareikšta ir pačios anglų vyriausybės, jog tam tikromis sąlygomis jos kariuomenė užims Abadaną. Bet kol kas nežinoma, ar dabartinės sąlygos jau yra tokios, kuriomis to žygio anglai pasiryžę imtis.

Mažoji Lietuva pilna Sovietų kariuomenės

Hamburgas. — Čia gautomis žiniomis, šiuo metu Mažoji Lietuva ir visi Rytprūsiai yra grūstę prigrūsti Sovietų kariuomenės. Į Karaliaučius civiliai visai nebeįleidžiami. Visam krašte pristeigta kariuomenės stovyklų. Keliai bei geležinkeliai yra užkimšti kariuomenės kolonų ir nuolat vykdomi manevrai. Daugiausia čia sutelkti totorių ir mongolų daliniai.

Rusų emigrantai kovos su komunizmu

Stutgartas. — Buvusiam porevoliucinės Rusijos vyriausybės min. pirm. A. Kerenskui, kaip pranešama, pavyko sujungti penkias paskiras rusų emigrantų grupes kovai su komunizmu ir suorganizuoti bendrą "Rusijos Tautoms Išvaduoti Tarybą." Šiems pasitarimams Kerenskis buvo atvykęs iš JAV. Naujoji sąjunga greitai laiku paskelbsianti savo programą ir numato įsigyti stiprią trumpų bangų radijo stotį, kuri imsis prieškomunistinės propagandos Rusijos gyventojų tarpe. Šią rusų akciją remia American Committee for the Liberation of the Peoples of Russia.

Pastebėtina, kad į šią sąjungą ukrainiečiai atsisakė iėti, kadangi rusų susijungusios grupės nenori sutikti su Ukrainos autonomija ir tebesilaiką imperialistinio kURSO.

KOMUNISTAMS KINIJOJ ĮSIGALETI PADEJO JAV KOMUNISTAI

Washingtonas. — Buvęs Mac Arthuro žinių tarnybos viršininkas gen. Ch. A. Willoughby atstovų rūmų priešamerikinei veiklai tirti komisijai pareiškė, jog JAV komunistai padėjo komunistams įsigalėti Kinijoje ir dabar ruošiasi jėga nuversti JAV vyriausybę. Tarp tų, kurie padėjo Kinijoje komunistams įsigalėti, generolas nurodė E. Dennis, E. Browder, S. Darcy, H. Berger ir G. Eisler. Kartu senato komisija paskelbė FBI direktoriaus J. E. Hoover įspėjimą, kad galima laukti, jog 43.217 JAV komunistų partijos narių imsis sabotažų ir revoliucijos, kai tik laikys, kad atėjo tam tinkamas momentas. Kiekvienas disciplinuotas jų narys yra įpareigotas būti visam kam pasiruošęs.

Vėl pabėgo du čekai

Lueneburg, Vokietija. — Atlikę sudedamą laiveliu 600 kilometrų keliu, Vakarų Vokietijoje pasiekė čekų studentas G. Neureuter ir jo sužadėtinė E. Erbenova. Pre Rytų Vokietiją jie Elbe praplaukė apsimetę turistais.

I Švedijos Malmoe uostą po nuotykingos kelionės atbėgo taip pat viena vokiečių šeima su keturiais vaikais, pabėgusi iš Rytų Vokietijos.

ir pasirengęs imtis organizuoto smurto veiksmų.

Senato saugumo komisija taip pat apklausė buvusį komunistų vadą L. Budencą, kuris pareiškė, jog Institute of Pacific Relations komunistai laikė savo įtakoj ir jį vadino raudonąja mokykla. Budencas taip pat vėl pakartojo kaltinimą, jog O. Lattimore yra buvęs komunistas, kaip ir milijonierius F. Vanderbilt Field.

Komunistų propaganda nepasiekė tikslo

Frankfurtas. — JAV aukštasis komisaras Vokietijai J. J. McCloy metų ketvirčio pranešime Valst. Departamentui nurodo, kad komunistų propaganda Vakarų Vokietijoje savo tikslo nepasiekė. Nuo metų pradžios komunistai pradėjo propagandos kampaniją atitraukti vokiečius nuo Vakarų, ypač nuo įsijungimo į Vakarų gynybą, ir leisti jį kompromisu su Rytais. Tačiau vokiečiai vis griežčiau ir ryžtingiau nusistatė prieš komunistus. Vakarų pajėgos Vokietijoje sustiprino, sumažėjo ir taikymasis prie komunistų, bijant Sovietų puolimo. Taip pat nuolat stiprėja ir pasiryžimas šalia sąjungininkų įsijungti ir į Vakarų gynybą.

Septyni žymūs arabai suimti ir teisiami Abdalėje, netoli Ammano, Jordano sostinės. Jie kaltinami, kad laivave sąmokslė ir padėjo nužudyti karalių Abdulachą. Jis buvo nužudytas liepos 20 d.

Čia yra įsikūrusi Jungtinių Tautų delegacija, kuri veda derybas su kinų komunistais. Matome delegacijos valgomąjį "Dining Room", iš kurio išeina vyriausias Jungtinių Tautų vadas gen. Matthew B. Ridgway. Jis buvo atskridęs derybų su delegacijos pirmininku admir. Turner Joy.

VOKIETIJOJ DAR APIE 9.000 LIETUVIŲ

BALF įstaigos Vokietijoje surinktomis žiniomis, 1951 m. rugp. 1 d. Vakarų Vokietijoje, visose trijose zonose buvo 8.484 lietuviai tremtiniai. Iš jų daugiau kaip pusė tikisi emigruoti, daugiausia į Jungt. Amerikos Valstybes ir Kanadą. Iš tų pačių duomenų matyti, kad Vokietijoje gyventi pasilikę daugiau kaip 4.000 lietuvių, daugiausia nedarbingi ligoniniai (671), vaikai iki 16 metų (970), seneliai vyresni kaip 65 m. amžiaus (373) ir bedarbiai (462) bei apie 1.788 darbingi, bet dėl įvairių priežasčių negalį emigruoti.

Liepos mėn. BALF įstaiga Vokietijoje tremtiniais išdalino: 22.366 svarus maisto produktų, 7.445 drabužių ir avalynės, 13.020 štukų cigarečių ir 3.131.80 markių smulkiosios pašalpos mokslieviams ir kitiems. Sunkiai sergantiems ligoniams, daugiausia džiovininkams, buvo padalinti po vieną CARE maisto paketą.

— "Il Popolo" rugp. 15 d. laidoje praneša, kad Vidurio-Rytų Europos laisvųjų žurnalistų profesinės sąjungos skyrius Italijoje išrinko naują valdybą, kurios vicepirmininku yra lietuvis Macevičius.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

- Laivynas pranešė, jog su Electric Boat Co., Groton, Conn., bus pasirašyta sutartis dėl pirmojo atominės energijos varomo povandeninio laivo statybos.
- Vatikane gautomis žiniomis, nuo liepos 26 d. Kinijos komunistai internacijų Kinijai msgr. A. Riberi laiko namų areste.
- Prezidentas Trumanas paprašė Kongresą Kansas ir Missourii nuo potvynių nukentėjusiems šelpiti paskirti \$400.000.000.
- Sovietų užs. reik. viceministeris A. Gromyko su kitais delegacijos nariais "Queen Elizabeth" laivu atvyksta į San Francisco šaukiamą taikos sutarties su Japonija pasirašymo konferencija.
- Sekdama Sovietų pavyzdį, Čekoslovakija pranešė taip pat dalyvausianti San Francisco konferencijoje.
- Gynybos departamento pranešimu JAV nuostoliai Korejoje pasiekė 84.006 vyrus. Paskutinįjį savaitę jie paugo 256. Paskelbtieji nuostoliai apima nukautuosius, sužeistus ir dingusius be žinios.
- Teisingumo departamentas paskelbė, jog šiais metais įsiregistravo 2.308.517 užsieniečių, kurie pagal įstatymą kas metai privalo vyriausybės įstaigoms pranešti savo adresus.
- Rytinė Vokietijos zonoj Sovietų kontrolės komisija įsakė visiems gyventojams užregistruoti savo turimus foto aparatus.
- Buhareste susirenka Maskvos ir satelitinų kraštų atstovai, kurie, kaip manoma, aptars priemones tolimesnei kovai su antisovietiniais elementais Rumunijoje ir kituose šio rajono kraštuose. Tai panašus suvažiavimas, kaip neseniai įvykęs Varšuvoje, po kurio Lenkijoje buvo pradėta plati "valymo" akcija.
- Vakarų Vokietijos kancleris Adenauer paskelbė, jog bus pradėta griežta kova prieš nacinio plauko ir komunistinius gaivalus.

POLITIKA AR KULTŪRA

J. GRINIUS

Niekada vokiečiai nebuvo taip katastrofiškai pralaimėję, kaip per antrąjį pasaulinį karą. Pralaimėjo įvairiose srityse, bet labiausia politikoje. Jų visas kraštas tapo okupuotas. Rytuose atplestos didelės teritorijos, kurias vokiečiai nuo keleto amžių valdė ir laikė savomis. Vokiečių gyventojų dauguma iš ten išvaryta. Likusios Vokietijos branduolių suskaldytas į rytinę ir vakarinę zonas.

Tačiau susiaurinta, sugriauta ir pilna pabėgėlių Vokietija greitai atsigauna. Ji atsigauna ir atsistato greičiau negu Prancūzija. Atsistato ne tik dėl amerikiečių gausios pagalbos, bet ir dėl vokiečių sugebėjimo gerai organizuotis, paklusti bendram reikalui ir sistemingai dirbti.

Atsigaudama ekonomiškai ir kultūriškai, Vokietija palyginti gana sparčiai atsigauna ir politiškai. Jau ji vėl turi "savo" beveik nepriklausomą vyriausybę su demokratiniu parlamentu. Jos tarptautinis statusas nuolat auga. Vidaus politinis gyvenimas tampa kas kartą judresnis. Politiniai laimėjimai Vokietijai ateina ne tik dėl jos centrinės padėties Vakarų Europoje, bet ir dėl jos kultūros.

Vokiečių sugebėjimas gerai susiorganizuoti, paklusti bendriems reikalavimams ir sistemingai dirbti, yra ne tiek jiems įgimta ar politinių aplinkybių sudaryto, bet daugiau kultūros darbu laimėta. Karą pralaimėjusi Vokietija politiškai atsigauna per kultūrinę pastangą. Tai mato ne tik sveikintieji, tai gerai supranta ir patys vokiečiai.

Jie net sąmoningai pradeda kelti savo sukurtas kultūrinės vertybes ir per jas eiti prie skaudžiausių teritorinių pralaimėjimų išlyginimo.

Tai, sakysime, rodo ir Vokietijos Rytų paroda, surengta Muenchene. Vardas jai duotas "Vokiečių tėviškė Rytuose" (Deutsche Heimat im Osten). Parodos garbės komitetą atstovauja žymesnieji dabartinės Vokietijos ir Bavarijos vyriausybės nariai su paties kancleriu D. K. Adeaue-riu. Jis yra garbės pirmininkas. Pati paroda užima pusę didžiulių rūmų vadinamų "Meno namais".

Kultūrinių paminklų paveiksais, įvairiomis diagramomis, žemėlapiams, dokumentais, statistiniais duomenimis, spauda (laikraščiais, žurnalais, knygomis), meno kūrinių ir kitokiais eksponatais pavaizduotas vokiečių gyventojų bei jų kultūros atsiradimas, plitimas, augimas ir dabartinis statusas tose kraštuose, kurie prieš II-į karą priklausė Vokietijai. Tai yra kraštai už vadinamosios Oderio-Neisės linijos.

Jie dabar prijungti prie Lenkijos ir Sovietų Sąjungos. Parodomos ir Vokietijos Rytų zonos bolševikinimas. Si paroda, kaip iš visko matyti, turi tikslo parodyti, ką vokiečiai yra turėję gero ir ką yra praradę Pomeranijoje, Silezijoje ir Prūsijoje. Visa tai, ką vokiečiai

ten buvo sukūrę ir išugdę pramonėje ir žemės ūkyje, turėjo reikšmės visai Vokietijai ir net Europai.

"Vokiečių tėviškės Rytuose" paroda, aišku, pirmoji eilė yra demonstracija vokiečių kultūrinio pajėgumo

jų buvusiose rytinėse provincijose. Tačiau už šio kultūrinio tikslo stovi taip pat politinis: noras parodyti patiems vokiečiams ir visam pasauliui, kaip Vokietija yra nuskriausta, minėtų kraštų netekusi. Drauge netiesiogiai paroda nori pasakyti, kad vokiečiai turi teisės tuos prarastus kraštus atgauti vardan tą keleto amžių pastangų, kurias vokiečiai ten yra įdėję. Kitaip sakant, kultūra, ir tai krikščioniška kultūra, turi padėti atgauti tai, ką prarado antikrikščioniška nacių politika.

Taigi, žiūrint į "Vokiečių tėviškės Rytuose" parodą, ir iškyla

kultūros pirmenybės prieš politiką.

Iš tos parodos matyti, kad tose Vokietijos buv. provincijose, kur buvo atiduota pirmenybė kultūrai, kaip Silezijoje, Pomeranijoje, Vakarų Prūsijoje, vokiečiai giliau yra įleidę šaknis, ten vokiečių kultūros paminklai gausėsi ir originalūs. Ten, kur pirmenybė buvo atiduota politikai, kaip lietuviškose Rytų Prūsų žemėse, ten vokiečių įtaka yra silpnesnė.

KAS SENIUS ISLAIKĖ: "CARISTINIS AR SOCIALISTINIS ORAS?"

Biologijos instituto Charkove vedėjas prof. Nagornij rašo: "Teorija, kad Abchazijos klimatas palankiai veikia žmogaus organizmą ir prailgina jo amžių, yra pasenusi. Žmogaus amžių prailginti, kaip pasirodė, svarbu ne kažkokios ultravioletinių spindulių, kurių Abchazija daug turi, bet sovietiškos oras. Jei praėjusio šimtmečio gale kapitalistinėje Prancūzijoje pasiekė surasti vos 26 šimtmėčiai matuzeliai, tai socialistinėje Sovietų Sąjungoje į matuzelišką amžių kartotekas pateko ne mažiau, kaip 30,000 senelių — vyrų ir moterų, kurie spėjo peržengti 100 metų ribą. Čia yra ir stavropoliškis Tišnin, gimęs 1806 m., ir 127 metų turkmenas Chanun ir visus ilgo amžiaus rekordus sumušęs 142 m. M. Eivazov, kurio 118 palikonių atlieka kolchoze pusę viso darbo. Vien Ukrainoje priskaitoma 2700 šimtmėčių".

Matyti, profesorius savo moksliško autoriteto svoriu nori padirginti "nesenstantį" diktatorių J. V. Staliną, kad jis gerai jaustųsi ir tikėtų savo ilgą amžių "žmonių gerovei ir pažangai". Jei socialistinis oras ilgina amžių eiliniams piliečiams, tad ką ir bekalbėti apie socializmo įgyvendintoją. Prof. Nagornij bolševikiškas optimizmas yra geras propagandai, bet ne mokslui. Kas patikės, kad 30,000 šimtmėčių senių — tai Stalino ir

Parodoj stebint vokiečių skverbimąsi į Rytus, prisimena ir Lietuvą,

kuri 13-15 amžiuose net labiau už vokiečius veržėsi į Rytus. Tačiau negalime nė palyginti ten paliktos lietuvių kultūrinės įtakos su vokiečių paliktais pėdsakais. Lietuvių įtaka kadaise Lietuvos valdytose žemėse Rytuose (Gudijoje, Rusijoje, Ukrainoje) buvo silpna ne vien todėl, kad lietuviai tuos kraštus valdė žymiai trumpiau negu vokiečiai Sileziją ir Prūsiją, bet ir todėl, kad ano laiko Lietuvos kunigaikščiai beveik visą dėmesį buvo nukreipę į grynąją politiką ir mažai teirūpino kultūrą. Tai buvo viena didžiųjų lietuviškojo genijaus tragedijų ir drauge klaidų.

"Vokiečių tėviškės Rytuose" paroda mums vaizdžiai pasako, kad politika tekeičia tik viešojo gyvenimo negilų paviršių ir pastovių vertybių bei gyvenimo turinio nekuria. Politika sudaro daugiau ar mažiau palankias aplinkybes kultūrai atsirasti, išaugti arba sunykti, bet

politika be kultūros yra tuščia ir bergždžia.

Tik kultūra, ypač religinio charakterio kultūra, keičia gyvenimą iki gėlių, kuria pastovias vertybes ir įprasmina politiką. Kitaip sakant, politika yra daugiau ar mažiau kultūros tarnaitė, o ne ponia, nors ji šiais laikais tokia dedasi.

Mums, lietuviams, kaip nedidelės tautos vaikams, tai ypač reikia įsidėti į galvą.

Sovietų seniai ir jaunikiškai

socializmo nuopelnas. Jei ne gamta, o socialinė santvarka ilgina žmogaus amžių, tai tie 30,000 šimtmėčių gimė, augo ir paseno dar kapitalistiniame "ore". Prof. Nagornij "teorija" paremia ne bolševizmo ar "socializmo duoną", o carizmo ir kapitalizmo. Tai jie užaugino tokius stiprius senius, kurių sovietinis gyvenimas su savo skurdu ir priešpauža neįstengė įversti į kapus net per 30 metų. Niekas Sovietų Sąjungoje nei užsienyje, kuriam prof. Nagornij teorija yra įvairiomis kalbomis perteikiama, netiki tam, ką šis biologas sako. Užsienyje Nagornij teorija terodo faktą, kad bolševizmo režimas verčia mokslininkus skelbti tai, kuo jie patys netiki, ir paverčia juos pasigailėjimo vertais komedijantais.

KAS SVARBIAU: BALSAS IS BOLŠEVIKŲ LOPŲ AR LOPŲ PIESTUKAI?

Komunistinio jaunimo festivalis rytų Berlyne nedavė tokių rezultatų, kokių tikėjosi jo organizatoriai. Užnuot go-džiai eilėje Sovietų kultūrą ir politiką, daug tikstančių delegatų prasmuko per užvarą į Vakarų Berlyną, kad paragautų uždraustų kapitalizmo vaisių.

Nylon kojines, šilkinius marškiniai, lūpų piestukai, kiti kosmetikos dalykai, "aiskrymas" ir saldumynai — vokiečių ir satelitų komjaunimui labiau vilioja, negu kompartijos lyderių kalbos. Kasdien keli šimtai komjaunuolių prašė prieglaudos kapitalistiniame vakarų Berlyne. Jei komunistų valdžia ir jų policija nebūtų ėmusi griežtų priemonių, tai visas jaunimo kongresas būtų viręs demonstracija už Vakarų. Daug jaunųjų Vakarų Berlyne pamatė, kad amerikiečių kapitalo įtakoje gyvenimas eina kitaip, negu jie buvo informuojami ir mokomi. Grįžę namo dar papasakos. Tai jau bus prastos Kongreso pasėkos.

Stalinas, Ulbricht ir kiti komunistinio ideologai turėtų gerai įsidėmėti H. Ibseno pasakymą, kad liaudis eina mieliau tenai, kur daug silkių, o ne visas jaunimo kongresas būtų viręs demonstracija už Vakarų. Daug jaunųjų Vakarų Berlyne pamatė, kad amerikiečių kapitalo įtakoje gyvenimas eina kitaip, negu jie buvo informuojami ir mokomi. Grįžę namo dar papasakos. Tai jau bus prastos Kongreso pasėkos.

ADOLFAS HITLERIS IR EVA BRAUN. Nuotrauka pati pasakytinė prieš jų dingimą arba nusidėjimą.

Ar Adolfas Hitleris dar gyvas?

PRANYS ALŠENAS

Besibaigiant II Pasauliniam karui, dingio ir jo didysis kaltininkas Hitleris. Jis dingio kaip į vandenį, ir niekas ligi šiol tikrai jo likimo nežino. Tiesa, Vakarų valstybių ekspertai sakosi tikrai nustatę, jog Hitleris nusišovė, o jo žmona — Eva Braun — nusišovė. Niekam nėra paslaptis, jog Argentinoje šiuo metu ramiai sau gyvena buvęs nacių pastatytas marionetinis Kroatijos prezidentas Ante Pavelich. Argentinoje gavo prieglaudą ir garsus nacių Otto Skorzeny, kuris išlaisvino Mussolini iš antifasistų kalėjimo. Tas pats Skorzeny planavęs nužudyti ir gen. Eisenhowerį. Pasibaigus karui, jis buvo uždarytas į kalėjimą Vokietijoje, bet iš tenai pabėgo ir atsidūrė Argentinoje, kur šiuo metu gražiai gyvena — iš nekilniųjų fondų.

Argentina suteikė pastogę ir garsiajai Edda Ciano (Mussolinio dukteriai), kuri buvo ištejęsi už Italijos už reikalų ministerio Galeazzo Ciano. Nemaža Argentinoje gyvena ir dar smulkesnių nacių veikėjų. Spėjama, kad jų tarpe yra ir Hitlerio dešinioji ranka — Martinas Bormanas.

Baigiant šias mintis, tenka dar pridurti, jog Dr. Shields, davęs progą naujiesiems gandams apie Hitlerį, reporterius "pa-drasinęs", jog, nors ir tebesąs gyvas Vokietijos "fuhreris", tačiau jis jokio vaidmens pasaulyje nebesuvaidins, nes jo dienos yra praėjusios.

Skaitykite ir platinkite "Darbininką"!

SKYLA INDIJOS KOMUNISTŲ PARTIJA

New Delhi. — Indijos komunistų partijai prasidėjo skilimas. Partijos vadai nesutaria, ar bendradarbiauti su dabartiniu min. pirm. Nehru, ar stengtis jį su kintu komunistų pagalba nuversti. Partijos politinis biuras, nesutaria, ar imtis partizaninio karo, ar ieškoti susitarimo su vyriausybe galimybėms rinkimuose išstatyti savo kandidatus. Bet kraštutiniai neri testi pogrindinę veiklą ir tikisi, jog per Tibetą Ki-žygiuodami per Lietuvą, skelbė, kad raudonoji armija vi-siems garantuosianti darbą ir duoną. Netrukus visi pamatė, kad "naujame gyvenime" duonos sumažėjo; mėsa, sviestas, cukrus ėmė nykti, o šilkiniai marškiniai ir kojines pasidare J. G. gi 60.000 narių.

Spaudos puslapiuose

"NAUMENOS" SENSTA

"Naujienos" (193) paskelbė iš Philadelphiajos dvejais metais pasenusią žinią. Jų korespondentas J. Kuliešius rašo: "Pranciškonams nusavinant keletą savaitraščių ir juos sujungiant į vieną, A. Gražiūnas išbėgo pas juos į New Yorką".

Jei korespondentas ir suklydo, tai "Naujienų" redakcija galėjo bent tiek žinoti, kad A. Gražiūnas išvyko į New Yorką ir perėmė redaguoti "Ameriką" iš Dr. A. Šerkšno dar pereinant metų pradžioje, kai lietuvių pranciškonų visai dar nebuvo New York'e. "Pažangaus" laikraščio redaktoriams nepatogu nežinoti, kada ir kokie pasikeitimai pasidaro mūsų laikraščių redakcijose.

"Nusavinimo" terminą katalikas J. Kuliešius (jis tuo pasigiria) gali drąsiai taikyti savo bičiuliams socialdemokratams. Jie tai dalykais rūpinosi jau tada, kai socialdemokratai dar nebuvo suskilę į bolševikus ir menševikus.

"LAISVĖ" DAR TIKI

"Laisvė" apgailėjo, kad liepos mėn. 31 d. mirė E. Haldeman - Julius, "Mėlynųjų knygelių" autorius, kuris visą savo gyvenimą blaškė "iš žmonių sąžinės tamsybės miglas", nes buvo "neatlaides priešas romeniškosios hierarchijos".

Gaila, kad jis ilgiau nepagyveno", kad "užstrigo kraujas gysloje — ir nebeliko žmogaus". Jis dar būtų turėjęs darbo išlaikyti tamsybės padidėjimą "Laisvėje", kuri pikta puola tikinčiuosius, bet į amžinybę tiki. Nebūtų gi parašiusi, ir dar stambiomi raišdėm, kad E. Haldeman "nuėjo paplaukioti — išplaukė į amžinąjį".

BAKSTEREJO BENT LAVONU

"Vienybė" padarė mažutę klaidą — Juozą Gabrį pavadinu Jonu. Norėdama tai atitaisyti, ištraukė J. Tysliavai ra-

sytą laišką su "smirdėmis" ir užvežė Vlikui, Altui, LRSKA. be", o miręs J. Gabrys. Jis, girdi, ir daugiau tokių laiškų žinoma, tai padarė ne "Vieny-prirašęs. Galimas daiktas. Bet kas tokius dalykus viešai skelbia, atrodo, kad ir jam patinka tas pašalinis kvapas. Ar svarbu, kokių būdu kitiems pakvi-pini?... Svarbu, kad jie pajustų tavo skonį.

"KELEIVIO SUMENĖ"

Ne vienas stebisi, kodėl "Keleivis" yra toks nesavankus, kai rašo apie tikėjimo tiesas. Dabar jis pats tai paaiškino savo generolo žodžiais:

"Sukolektavau 4 kvortas šnapso su trajanka... Kaip tik to šnapso užgerdavau, pradėdavau graužti po krūtinę, akur-at toj vietoj, kur žmogaus sumenė randasi. Tepiausi ir bar-sukū taukais ir briedžio rago sudegines geriau, bet niekas nematė..."

Ir mes manome, kad tai nieko negalėjo "pamačyti". "Kas vietoje sąžinės turi "trajanki-nę sumenę", tam kitų vaistų nėra, kaip išpilti, ką į save pa-ėmė. "Keleivis" tuo ir atsiduo-da, kai rašo apie išpažintį ir tikėjimą.

L. Kn.

ATLIEKAME ĮVAIRIUS SPAUDOS DARBUS

FORUM PRESS yra lietuviška, moderniška spaus-tuvė, kurios savininkas yra A. P. Eidūnas, ilga metus buvęs "Darbininko" adminis-tratoriaus. Šioje spaustuvėje yra atliekami įvairūs spaudos darbai: kaip tai konstitucijos, mokesčių knygelės, pamfletai, plakatai, įvairūs tiketi, laikams antraštės, vokai, vestuvių pakvietimai — Wedding Invitations ir t.t.

FOTOGRAFIJOS būda — Offseta perspausdiname: maldaknyges, mokyklų vadovėlius ir t.t. Visais spaudos reikalais kreipkitės:

FORUM PRESS
P.O. BOX 22
BROCKTON 68, MASS.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA

WESX — 1230 KILOCYCLES, SALEM, MASS.

Kiekvieną šeštadienį 11 valandą ryto transliuojamos liaudies dainos, muzikos kuriniai, pranešimai, sveikinimai ir kaitos.

Jeigu norite ką nors paskelbti ar pasveikinti, tai siųskite savo pranešimus ir sveikinimus adresu:

LITHUANIAN RADIO HOUR

366 West Broadway Sout Boston 27, Mass.
Telefonai: South Boston 8-6608 arba Northwood 7-1449

Skaitykite ir remkite lietuvišką knygą

Sąrašas pažymėtos knygos labai atpigintos

METRASTIS, Išeistas Tėvų Pranciškonų Sventųjų Metų proga. Ši įdomi 224 psl. knyga liečia pačius aktualiausias lietuvių tautos religinius ir kultūrinius klausimus. Joje yra daug beletristikos ir poezijos. Kainavo \$2.50, parduodama — \$1.00.

KUR BAKUŽE SAMANOTA, Ant. Vaičiulaitis. Beletristikos kūrinys. 288 psl. Išeido Kultūros Institutas. Kaina \$2.00.

POEZIJA, Jurgis Baltrušaitis. Išeido Kun. Pr. Juras. 270 psl. Kaina \$1.00.

VYTIŠ IR ERELIS, Jonas Kmitas. Apsakka. LDS leidinys. 576 psl. — \$1.00.

VAI LEKITE DAINOS. Paruošė Kun. J. Dabrilas. Išeido Kun. P. psl. Kaina — \$1.00.

ANGLISKAI - LIETUVISKAS ŽODYNAS. Paruošė A. Herlitas. 400 psl. Kaina \$3.00.

SV. P. MARIJOS APSIREISKIMAI LIURDE. Vysk. P. Būčys. Gausiai paveiksluota, kietais viršeliai virš 500 psl. Kainavo \$5.00, parduodama — \$1.00.

NAUJAS TESTAMENTAS. Vertė Arkivysk. Juozapas Skvireckas. Išeido Kun. Pr. Juras. Kaina — \$2.00. Audeklo aparais — \$3.00.

SVENTUJŲ GYVENIMAI. Išeido Kun. Pr. Juras. Kiekvienai metų dienai skiriamas vieno šventojo aprašymas. Knyga paveiksluota, irista kietais viršeliais. 936 psl. Kaina — \$2.00.

KRISTAUŠ SEKIMAS, Tomas Kempietis. Iš pranciškų kalbos vertė O. Labanauskaitė. Išeido Kun. Pr. Juras, 424 psl. Kaina — \$2.00.

SV. PRANCIŠKUS ASYŽIETIS, T. Damazas Daveau, O.F.M. Išeido TT. Pranciškoni. Verta įsigyti kiekvienam norinčiam susipažinti su sv. Pranciškaus gyvenimu ir darbais. 178 psl. Kaina — 50c.

Norintieji šias knygas įsigyti, prašomi rašyti šiais adresais:

DARBININKAS

680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

DARBININKAS

366 W. Broadway St., Boston 27, Mass.

FRANCISCAN FATHERS Kennebunk Port, Maine

ISICYKITE GERŲ MALDAKNYGIŲ

RAMYBES ŠALTINIS. Surinko ir išleido Prel. P. Juras. Maldaknygė patogi, puošniais viršeliais, rinktinės maldos ir paveikslai. Kaina — \$3.00.

DIDYSIS RAMYBES ŠALTINIS. Puiki maldaknygė. Išeido Prel. P. Juras. 787 pusl. Kaina \$3.75.

ATLIDŲ ŠALTINIS. Didelėmis raidėmis maldaknygė. Surinko T. Kazimieras Kapucinas. 576 pusl. Kaina \$3.75.

Užsakymus siųskite:

FRANCISCAN FATHERS
680 Bushwick Ave.
Brooklyn 21, N. Y.

ar:

FRANCISCAN FATHERS
Kennebunk Port, Me.

Darbininkas

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

Domestic yearly	\$5.00	Amerikoje metams	\$5.00
Brooklyn, N. Y.	\$5.50	Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Half year	\$3.00	Užsienietų	\$3.00
Foreign	\$5.50	Pusmetį	\$5.50

680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel. GLENmore 5-7068

KAD TIK NEPAKENKTŲ...

Lietuvių kovai dėl laisvės galima kenkti dvejopai: kalbant ir rašant kas nereikia, o nedarant ko reikia. Ligi šiol vis buvo sakoma, kad nereikia rašyti ir kalbėti apie tai, kas buvo Lietuvoje negero prieš paskutinį karą. Nebuvo ten viskas demokratiška. O kas nedemokratiška, duria kitiems akis ir mūsų kovą dėl laisvės apsunkina. Vadinasi, geriau jau neliesti, kas buvo ir praėjo, o dirbti ir siekti, kad būtų geriau. Svarbiausia dirbti, kad Lietuva vėl būtų laisva. Čia reikalingos visos pajėgos, ir dėlto kiršintis tarp savęs ir su svetimais nėra jokios mums naudos.

Iš tikrųjų nėra naudinga tarp savęs kivirčytis, kai siekiama kurio bendro visiems tikslo. Šiuo tikslu mums yra Lietuvos išvadavimas. Čia visų pasaulio lietuvių, išskyrus komunistus, siekiamai visiškai sutampa. Tarpusavio ginčo būti negali, o jei jis kyla, tai bendram darbui tikrai nenaudinga. Visi tai gerai žino — nereikia nei aiškinti.

Bet visiems taip pat aišku, kad nieko neuždengsi, kas buvo nemalonaus ar negero. Galima apie tai patylinėti, bet naivu būtų manyti, kad tyla ir kitus padarys nebylius bei kurčius. Kam yra reikalinga, mūsų praeitį yra gerai išstudijavę ir orientuojasi ne pračiau už mus pačius. Jie gerai žino, kas pas mus buvo nedemokratiško ir atėičiai nepriimtino. Rodytis, kad mes patys to nežinome, reikštų kvailinti save kitų akys. Ar tai mums daugiau padės, negu aiškus atvirumas, reikia suabejoti.

Neabejoja tik tie, kurie dangsto senus savo siekimus. Jiems labai parankus yra dažnai kartojamas posakis: "kad tik nepakenktų..." Girdi, susitvarkysime paskui namie, o dabar palikime visa senoje vietoje: kas kur stovėjo, tegu ir laikosi. Pajudinsime — bus maišaties ir pakenksime Lietuvos laisviniui reikalui. Ana, svetimieji pastebės, kad jau nebeturime senų atramų ir nebėra kam visos Lietuvos vardu kalbėti. Palikime tą žodį tiems, kuriuos senas režimas pastatė.

Visa tai būtų gražu, jei už tų žodžių nesislėptų negražios ir viešai nepasakomos mintys. Jos siekia to paties, kas pirmiau buvo: vado principo ir asmeniškios naudos. Bet visa tai praėjo ir nebegrįs. Laikai ir sąlygos yra jau pasikeitusios. Lietuvoje ir tremtyje yra pakilusios kovoti už Lietuvos laisvę naujos pajėgos, kurios turi teisę ir pagrindą kalbėti jos vardu. Pagrindas yra įgytas auka ir darbu. Jis pripažįstamas ir svetimųjų, kaip rodo Vliko santykiai su kitų kraštų vyriausybėmis.

Šie keli žodžiai ir čia spausdinamas straipsnis, be abejo, kai kam nepatiks. Bet mums labiau turėtų nepatikti tie praeities šefai, kurie mažai ką dirbdami, o dabar "pasikalbėdami" tik maišaties įnaša. Geriau juos pakeistų kiti, kurie ne tik tai išlaikė titulus, bet ir teisinge savo padėti.

ANDRÉ MAUROIS

PIRMAS PLANETINIS KARAS

Istorijos nuotrauka, paskelbta Timbuktu universiteto 2025 metais

2

Po karo, pasirašius Pekingė 1968 metais taikos sutartį, direktorią buvo naujai pertvarkyta. Vokietijos spaudos šefą Dr. Helfer pakeitė Dr. Friedrich. Kiti keturi dar gyveno. Protokolas pirmojo posėdžio, kuriam buvo pasinaudota telefonu, yra dabar Lake City archyve. Tas pirmas posėdis buvo skirtas nustatyti priežastim, kurios sukėlė karą, ir numatyti priemonės išvengti naujo. Penki direktoriai ir dabar įsipareigojo daryti įtakos viešajai nuomonei. Jie sutarė nepraleisti laikraštyje nė vieno straipsnio, kuris tautas siundytų arba sėtų tarp jų nepasitikėjimą. Jei vis dėlto — kas nėra negalima — kiltų koks konfliktas, tai tuojau turėtų ten nuvykti neitralios šalies komisija. Jo pareiskimas turėtų būti skelbiamas viešai tikrai "World Newspaper Association" bendrovės laikraščiu. Posėdžio pabaigoje, jau iš jo išėdamas, Rouvray pareiškė savo sekretoriui: — Jei šį kartą mes neįstengsime karo pažaboti, tai reikės suabejoti, ko verta žmonija... (Bruno atsiminimai, II, 343 p.).

Pasaulinė krizė
1987 m. gegužės mėn.

Vos praslinkus mėnesiui, kai Maskvoje buvo surengtos pūslinių orlaivių varžybos tarp Tokio ir Oxfordo, — jos rodė didelį žmonijos įnašą kultūrai, —

Kažkoks anonimas lietuvių spaudai išsiuntinėjo "Pasikalbėjimą su Lietuvos Diplomatiškos Sefu St. Lozoraitiu." Kadangi nenurodoma, kas su tuo šefu kalbėjosi, susidaro įspūdis, jog St. Lozoraitis pasikalbėjo pats su savimi ir pats tą pasikalbėjimą išsiuntinėjo.

Pasivijo Lozoraitį

Savo "pasikalbėjime" S. Lozoraitis papasakoja pasaką mažiems vaikams, kad birželio mėnesį, jam visiškai nieko nežinant, kažkur kelyje jį pavijo Norkaitis su P. Karveliu ir pasakė negirdėtą naujieną — Vlikas pasiuntęs juos su S. Lozoraitiu pasikalbėti. Tai yra tikra naujiena, ir šia proga tenka S. Lozoraitį tik paklausti, kaip ten taip nuostabiai atsitiko, kad ant jo, su Norkaitiu ir Karveliu besikalbančio, dar užbėgo ir tam tikri asmenys iš Londono. Juk tai tikras nuotykių filmas!

Lozoraitiniai principai

Papasakojęs tokį balandžio 1 d. tinkantį sąmojų, S. Lozoraitis nurodo, jog, ir netikėtai užkluptas, jis suformulavęs savo pasiūlymą, kurio principai tokie:

a) Lietuvos konstitucija tegali būti pakeista, atstaus Lietuvos Valstybės nepriklausomybę.

b) Lietuvos diplomatinė tarnyba ir Lietuvos diplomatiškos šefas nėra subordinuoti jokiam veiksmui. Santykiai bei susisiekimai su svetimomis vyriausybėmis tarp diplomatinės tarnybos ir dipl. šefo kompetencijoje. Vykdamosios Tarybos užsienio tarnyba panaikinama. Kitos vykdomosios tarnybos tarnybos pavadinamas skyriais.

c) Diplomatinė tarnyba ir diplomatiškos šefas, vykdydami savo uždavinius, ir VLIKas, užsiimdamas tarptautinio pobūdžio klausimais, glaudžiai bendradarbiauja organizacijoms ir su kitomis tarptautinėmis.

d) VLIKas nėra seimas ir neturi jo funkcijų. Vykdomoji Taryba nėra vyriausybė ir nevykdo jos funkcijų.

e) Kuo plačiausias visuomenės dalyvavimas tautinėje veikloje patikrinti, kasmet šaukiama konferencija, kuri svarsto tautos reikalus ir organizacinius klausimus užsienyje. Konferencijoje dalyvauja VLIKo, PLB, L. Raudonojo Krūžiaus, Lietuvos Rezistencijos Santarvės atstovai, Lietuvos Nepriklausomybės akto signatarai, diplomatiškos šefas ir diplomatiniai atstovai, o taip pat organizacijų atstovai ir asmenys dėl

kurių dalyvavimo bus susitarta tarp Vliko ir diplomat. šefo.

Šiais metais tokią konferenciją šaukia diplomatiškos šefas ir VLIKas ne vėliau, kaip už 3-4 mėnesių.

Be to, jo pasiūlymuose dar buvęs vienas punktas, kurio jis neskelbia. Gal būtų, kad jis lietuviams kadais Vokietijai "Mūsų Keliu" "pavestas eiti" prezidento pareigas. Bet kadangi Lozoraitis tai slepia, galima dėl to tik spėlioti, nors ir su tam tikru pagrindu.

Toliau Lozoraitis aiškina savo principus.

Kas keičia konstituciją

Pradeda įtikinėti, kad dabar negalime keisti konstitucijos, lyg kas iš tikro tai būtų užsimojęs daryti. Tai yra grynai Lozoraitio iš pirmo išlaikytas prasimanymas. VLIKas nėra nutaręs laikytis 1922 m. konstitucijos, o ne A. Smetonos bandytos primesti. Nors ji buvo su tariamu A. Voldemaro parašu paskelbta, bet jo nepasirašyta, ką Voldemaras keičia atvejais viešai pareiškė. Jokio legalaus kelio jai priimti ir paskelbti taip pat nebuvo laikytasi. Taigi, jei jau ir galima būtų kalbėti, kad kas nors bando konstituciją keisti, tai tik jau ne tie, kurie laikosi 1922 m. demokratinės ir iokių legaliu keliu nepakeistos konstitucijos. Tai galima būtų pasakyti tik apie tuos, kurie bando vietoj demokratinės konstitucijos įpirsti Smetonos tariamą konstituciją.

Kas "valdžia" ir kas "nevaldžia"?

Ilgai St. Lozoraitis irodinėja, kad jį, kaip "diplomatiškos šefas", negalės būti subordinuotas jokiems, jo žodžiais tariant, veiksmams. Diplomatinės atstovybės esančios val-

GRAZIEJI DUBINGIAI

St. Lozoraitis bijo egzilinės vyriausybės

džios įstaigos, o "veiksniat" — nesanti valdžia. Taigi esą formalios teisės klūtys. Bet kaip tik ant tų "teisinių klūčių" ir pats parvirsta. Labai jam nepatinka, kad VLIKo teisinė komisija nerado St. Lozoraitio diplomatiškos šefo titulinio teisinio pagrindo. Norėdamas savo poziciją apginti, ilgainiui jis ieško nusitverti bent už kokio teisinio šauko. Bet iš visų jo paaiškinimų išaiški tik vienas neginčijamas dalykas, kad "diplomatiškos šefo" atsiradimas galima būtų teisinti tik "nepaprasta padėtimi".

Sovietų okupacijos, sako Lozoraitis, Lietuvos įstatymai negalėję numatyti, taigi ne "diplomatiškos šefo". Dėl to labai keista ir nesuprantama, kad savo poziciją remdamas "nepaprasta padėtimi" St. Lozoraitis įtikinėja, kad dėl jos atsiradęs "diplomatiškos šefas" negali būti subordinuotas kitiems veiksmams, atsiradusiems dėl tos pačios nepaprastos padėties, kuo ta jo nepaprasta padėtis yra prašmatnesnė už kitą? Jeigu jis mano, kad gali atsirasti "dėl nepaprastos padėties" Lietuvos įstatymų nenumatytas "diplomatiškos šefas", tai kodėl tie įstatymai turėjo numatyti, kad jis bus ar nebus subordinuotas "veiksniams". Tai taip pat jau išplaukia ne iš įstatymų, bet iš nepaprastos padėties. Iš tikro be reikalo St. Lozoraitis nori sudarviti įspūdį, jog atsiras kažkokia painiava, jei mūsų diplomatiniai atstovai, prisitaikydami prie nepaprastos padėties, faktiškai subordinuos VLIKui. Tai yra mūsų pačių vidaus reikalas, raišybės sudarymas būtų Lietuvos interesams nenaudingas, nors nėra nė mažiausio duomenio, kad kas ruošiusi egzilinę vyriausybę skelbtų. Kol ne-

Niekas mūsų diplomatiškos at-

stovų nepaklaus, ar jie kartais nesivadovauja VLIKo nurodymais ir už tai pat duris neišvairs.

Lozoraitis bijo egzilinės vyriausybės

Dėl to nenoro būti subordinuotam St. Lozoraitis įtikinėja, kad Lietuvos egzilinės vyriausybės tam tinkamas politinis momentas. Bet St. Lozoraitiui būna to dar nepakanka. Jis nori būtinai gauti iš VLIKo pareiškimą, kad "VLIKas nėra seimas ir neturi jo funkcijų. Vykdomoji Taryba, nėra vyriausybė, o tik nevykdo jos funkcijų." Iš tikro neįvykdo reikalavimas. Dar niekas nesame girdėję, kad VLIKas būtų skelbęs esąs seimas. Jis dėl paties St. Lozoraitio pranažstamos nepaprastos padėties tik vykdo jo funkcijas, kaip Vykdomoji Taryba — vyriausybė. Bet St. Lozoraitis labai dreba, kad tam tikru momentu iš VLIKo ne tik gali atsirasti egzilinė vy-

riausybė, bet ir būti pripažinta. Tuomet, žinoma, St. Lozoraitiui tektų į pat kišenės dugną įsikišti visus šiuo atveju kažkodėl nebeprisimenamus "aktus" ir gražinti a.a. "Mūsų Keliui" įgaliojimus eiti prezidento pareigas.

Idomus dar dalykas tame Lozoraitio pasikalbėjime yra pasiūlymas kas metai suaukinti tam tikras konferencijas. Ten jis daug kam numato vietą. Net ir jo paties sulipintai "Lietuvos Rezistencijos Santarvei", kuri iš tikro neturi jokios reikšmės. Bet ALT ten vietos nenumatytas. Matyt, ir St. Lozoraitis laiko tokiu nereikšmingu dalyku, kad ji galėtų būti pakviesta tik tarp organizacijų "dėl kurių dalyvavimo būtų susitarta tarp Vliko ir diplomatiškos šefo." Tokia užsitarnavo bene todėl, kad atvykęs į JAV nuo jos gavo šalto dušo.

Dėl visų šių keistų ir nerimutinančių St. Lozoraitio pretenzijų tenka pastebėti, kad tai "Sefinda" jau per toli nuėjo ir baigia išvirsti tikra "gabriada". Laikas dalyką galutinai išaiškinti ir baigti.

Kaip čekistai dirba

Pabėgęs į vakarus Sovietų čekistas A. Bražnev plačiai aprašo čekistų mokyklą ir jos auklėjimą. Jis rašo, kad čekistai, palyginti su kitais, gaudžia žymiai didesnę atlyginimą, o už perkamas prekes ir už butus moka bemaž perpus. Be to, gauna premijas už areštuotus žmones, ar suimami kalti ar ne. Visa tai rodo, kad Sovietų vyriausybė sąmoningai skatina čekistų kraujagėriškumą.

Čekistų lengvatos yra sujungtos su savotišku asketizmu. Čekistams su uniforma draudžiama eiti į restoranus, kavines, alines — ten, kur alkoholiniai gėrimai parduodami ar geriami. Net ilgoj kelionėj čekistas neturi teisės įeiti į vagon - restoraną ir užsisakyti alaus butelį. Pažintys ir privatus pokalbiai su gyventojais griežtai draudžiami. Griežtai draudžiama lankytis privačiuose butuose ne tarnybos reikais. Teatre ir gatvėje čekistas neturi teisės nei žmonos nei bet kokios moters imti už parankės. Jei vagone kas čekistą įtraukia į pokalbį, tad jis turi pareigą kritikuoti caristinę režimą ir užsienį, bet jokiu atveju nevalia jam kritikuoti

Sovietų santvarkos ir komunistinio. Draudžiama arčiau susidraugauti su savo bendradarbiais, lankyti vienas kito butą ir vaišintis. Griežtai draudžiama draugavst su žemesnio rango čekistais.

Taigi, čekistai yra iš vienos pusės labai privilegijuoti, o iš antros pusės priversti laikytis savotiškai asketiško gyvenimo. Visi čekistai gerai žino, jog mažiausias neatsargumas įmes juos į bedugnę, kuri jiems yra gilesnė, negu jų sumtiems. Nesunku tat suprasti, kodėl bėgama į vakarus net ir tokios privilegijuotos ir galingos Stalino valdininkų klasės. Kiekvienas čekistas gerai žino, kad čekos institucija taip pat "valdžia", kad garsusis Javoda ir kartu su juo visa eilė stambų ir labai kruvinių čekos viršininkų be jokiu ceremonijų buvo sušaudyti. Joks bolševikas tikrai nežino už ką. Visiems aišku, kad ne už tai, jog jie uoliai naikino "liaudies priešus" ir kontrarevoliucionierius.

Čekistai žino Stalino įspėjimą Ježovui, Jagodos įpėdiniui: "Jei nori, kad tavęs priešinai bijotų, nesigailk draugų ir kirkš jiems galvas." J. G.

Sąjungos kreiseris, jį saugojęs, atidengė ugnį ir užpuolė paskandino. Tuojau buvo sukvietas Saugumo Tarybos posėdis. Visi W.N.A. concerno laikraščiai bandė vėsinoti įkaitusį ginčą, bet pasireiškė ir priešingos jėgos kurios aistras dar kaitino.

Darbininkų masės nerimo, kad naujas išradimas galys sukelti pramonės revoliuciją, kuri jiems daug žalos pridarysianti. Angliakasiai jau buvo apskaičiavę, kad po penkerių arba daugiau daugiausia po dešimties metų jų darbas bus niekam vertas.

Darbininkų unijos spaudė savo vyriausybės, kad jos, nieko nelaukdamas, užsitikrintų geras stipraus vėjo sūkio. Kai 1988 metų liepos mėnesį susirinko Jungtinių Tautų pilnatinis susirinkimas, tai jame jau kilo toks erzelis, kad vos jį apramino pirmininkaujančio Kolumbijos atstovo taktika. Jei ne jis, pirmininkas Santos, tai Jungtinių Tautų susirinkimas, kuris vis dar siekė taiką užtikrinti, būtų virtęs karu paskelbimo vieta. Pirmininko paveikti, atstovai išvažinėjo iš Jungtinių Amerikos Valstybių galutinai dar nesusiėję, bet ir neradę tinkamo sprendimo. Tarptautinės psichologijos žinovai, patarėjai prie savo vyriausybių tvirtino, kad karas esąs nebeįvykdomas.

Po to pilnatinis susirinkimas Smackas, užsukęs į kelionės biurą, pavedė savo laikraščiams paskelbti žinią tokia antrašte:

RUSSIAN-CHINESE EMPIRE REJECTS FRANCO-GERMAN OFFER

Isikiša lordas F. Douglas

Grįždamas iš Jungtinių Amerikos Valstybių, lordas Frankas Douglas nusileido Paryžiui. Jis norėjo pasimatyti ir pasitarti su Rouvray. Deja, mes neturime pilno teksto jų pokalbio, kuris turėjo didelę įtaką ne tik tai žemės istorijai, bet ir visai saulės sferai. Esminės mintys yra atpasakotos Bruno ("Bruno memuarai", III t., 59 f.), bet jis nepateikia to pokalbio pažodžiui. Autorius pats prisipažįsta, kad rašė jau praėjus kelioms valandoms, kai pasitarimas pasiba-

gė, ir tik tai, ką prisiminė. Kas norėtų patirti nuotaiką, kuri tame pokalbyje vyravo, turėtų paskaityti lordo Franko dienoraštį, surašytą jaunuoju jo sekretoriaus gana apytiksliai. Dienoraštis įdomus savo paradoksis bei gyvu, bet cinišku autoriaus stiliumi ir dvasia.

Pirmiausia abu vyrai pagrindinai aptarė tarptautinę padėtį. Jų nuomone, jį buvo labai rimta. Rouvray jautėsi labai prislegtas. Prieš 1965 metų karą jis visiškai pasitikėjo sukurto spaudos koncerno, kuris turėjo veikti viešąja nuomone. Tačiau po paskutinės katastrofos, kurią pats išgyveno, bet sulaukyti negalėjo, pasidare labai skeptiškas ir atrodė didžiai nusivylęs.

Dabar mes pacituosime pažodžiui Bruną, kaip jis tai atpasakoja:

"Yra pasaulyje kažkas, — kalbėjo ponas Rouvray, — ko žmonės baiminasi labiau negu kruvinių skerdynių, labiau negu mirties, ir tai yra nuobodulys... Mūsų pačių sukurta proto vyryvams ir tarptautinis sutarimas yra taip pat graužiamas nuobodulio. Mūsų laikraščiai yra nuosirdūs ir tiesūs, garbingi, bet nebeįtraukia. Pats Smackas pripažįsta, kad jo laikraščiai pirmieji puslapiai, kuriems medžiagos teikia, yra visai atbuke. Mes buvome nusigriebę meno, kaip gydomosios priemonės, ir tai šiek tiek padėjo. Kriminaliniai nusikaltimai ir sportas taip pat ramstė mūsų visą dvidešimtį metų. Bet pasidairykite po statistikas: patobulėjusi policija nusikaltimus vis labiau mažina — jie diena iš dienos eina retyn. Pasauliui jau viskas yra atgrėsi ir nubodę, net bokso rungtynės. Paskutinės dvi pūslų varžybos nesutelkė nė pusės milijono žiūrovų... Mes triūsėme auklėdami žmonių mases, mes jas išmokėme įstatymus gerbti ir pagerbti net prieš nuomonę... Ir viso to pasekmės labai nemalonios: žmonės nuobodžiauja... Taip yra buvę ir seniau... Antai Romos imperija, pavyzdys gana tobulo tautų sąjungos, keliems šimtmečiams buvo užtikriusi taiką, o tautos vis dėlto nuobodžiaavo: joms nebuvo daugiau ko neapkeisti... Taip, pone Douglai, yra liūdna, bet tikra, kad tikrai neapykanta gali žmones jungti..."

DAKTARAS SU DVIEM LIETUVISKOM PAVARDĖM

VYCIAMS I 40 METUS BEŽENGIANT

L. VALIUKAS

JAUNŲJŲ ŽYGLIAI

Nugirdęs, kad grįžo kaimynas, užbaigęs aukštųjų mokslus, nuvykau ir aš jo aplankyti. Sakau, pasižiūrėsiu, kaip naujas daktaras išrodė. Senų daug mačiau, žilų ir praplikusių, bet visai dar jauno, vos tik mokslus baigusio, dar neteko sutikti, ypač tarp Amerikos lietuvių. O čia proga smalsumui patenkinti pasitalkinti prie pat namų slenkščio.

Nuėjus tiesiai užtaikiau ant jauno vyro, bešnekučiuojančio su pagyvenusia moterimi. Abiejoms man jokios nekilo, vos tik akį metus: tai motina ir sūnus.

— Sveikinu daktarą laimingai sugrįžus, — taip tiesiai ir pasakiau, nors pirmą kartą išvydau. — Dar labiau sveikinu ir džiaugiuos, kad ilgus mokslus garbingu daktaro titulu vainikavote. Motina pasakojė...

— Prašau sėstis, — sako jis man. Žinoma, sėdu, bet ir galvoju: džiaugias tėveliai, sulaukę sūnaus, malonu kaimynams. Manau, būtų įdomu ir platesnei lietuvių visuomenei pasigėrėti, kad dar vienas jos narys kopetelėjo į mokslo viršūnes.

— Ar galėčiau užsirašyti pilną jūsų vardą ir pavardę? — paklausiau. — Žinote, savo galva nepasitikiu, ypač tuo "speilingu". O nežinoti, kaip pažįstamas rašosi, nepatogu...

Pasakiau tai visai nekalta, neužsimindamas, kad ketinu tai laikraščiams kystelti.

— Esu Edvardas Petras Svydras. Taip mane krikščionis ir toks turėčiau būti, — atsakė juokaudamas jaunas daktaras. — Bet aš taip myliu savo motiną (čia aš linktelėjau galvą), kad vidurinį savo vardą pakeičiau josios jaunystės pavarde. Ji Vaisvilaitė. Tai dabar aš vadinuos Edvardas Vaisvilas Svydras.

— Tikrai gražu, — pritariu didžiai patenkintas, — krikščioniška ir lietuviška. O saukite, daktare, ar seniai saule išvydote?

— Šiandien dar neteko matyti — debesuota. Žinote, šiemet visa vasara tokia ūkanota...

Na, galvoju, mane čia apstatyti nori. Aš tą klausimą tada kitu galu apskaukau:

— Tai tu vasarą, tur būt, jau daug praleidote?

— Vakara atsakiau jau dvidešimt devintą (tai buvo rugpjūčio 9 d.). Jei būtų mėtė diena anksčiau užėjė...

— Gaila, — sakau, — aš vis prašymu. Užvakar vienas krikščynas prašė. Bet iš čia visai tuščias išeiti nenorėčiau. Man patinka šie namai. Juose, tur būt, ir pirmąją vasarą atšventėte?

— Motina pasakojo, kad gretimuose namuose (ji buvo palikusi mus vienus). Dabar jie priklauso kaimynui Railai. Mano tėvai seniau turėjo net trejus namus. Savo prakaistu uždirbo. Veltui pinigų neleido, kol pradėjo mane į mokslus leisti...

— Atsiprašau, daktare, — įsiterpiau, — ar Jūs norėtumėte pasakyti, kad tėvai pinigų veltui barstė, kai vaikus į mokyklą leisdami?

— Visai pasitaiko. Tėvų norai visada geri, bet ką jie gali žinoti, kas iš vaiko mokslo išėjo.

— Ačiū tėvų tritūsi. Jie dvejus namus pardavė, kad galėtų man padėti. "Mokslas kaimu" — sako viena patarlė. Ne visi to nori.

— Iš tikrųjų. Mokslas kaimu, ypač aukštesnis. Ar toli buvotė nuo namų nutolę, mokslo besiekdami?

— Pradžioje buvau visai arti: tame pat Stoughtone. Čia baigiau pradžios mokyklą (St. Mary's School) ir aukštesnįjį (Stoughton High School). Vėliau teko jau eiti į Bostoną. Pasirinkau "Mass.

STOUGHTON, MASS.

College of Pharmacy". Dėl karo turėjau baigti kiek anksčiau (1943), bet Bachelor Degree vis dėlto išsinešiau.

— Ir tai padėjo?

— Labai. Kai paėmė į laivyną ir ten dar kariško mokslo pažinau, tai grįžęs lengvai įsigijau leitenanto laipsnį (Northwestern University of Chicago, 1946). Paskui trejus metus vėl mokiausi toje pat Kolegijoje Bostone ir pagaliau Purdue University (La Fayette, Ind.).

— Tai buvo galas?

— Mokslui nėra galo, o tik mokiniui. Tai ir aš šiemet iš studento suolo išėjau — liepos 27 apgyniau disertaciją. Mūsų baigė 35 iš 15.000. Farmaceutų išėjo 8.

— Ar užteks jiems vietos Amerikoje?

Daktaras nusijuokė.

— Aš jau gavau kvietimą dirbti laboratorijoje. Vykstu į Philadelphia (Smith, Kline and French Laboratory).

— Vėl teks toli nuo namų

būti. Ar tėvų nepasilgstate? Tėvo ir nematau namuose.

— Dar iš darbo negrįžęs. Jis taip pat toli į čia keliavo, namus palikęs.

Sužinojau, kad jaunojo daktaro tėvas, kilęs nuo Pasvalio, iš Vaidilonių kaimo, Amerikon atvyko 1907 m. Pradžioje gyveno Detroite, o 1919 metais persikėlė į Stoughtoną. Čia vedė Mariją Vaisvilaitę, kilusią iš Gargždų. Ji su motina Amerikon atvyko dar visai jaunutė. Tėvas jos buvo vienas iš pirmųjų Stoughtono lietuvių. Pats pirmasis, sako, buvęs Dragūnaitis, vėliau Fisheriu pasimainęs.

Atsisveikindamas palinkėjau naujam daktarui, kad jis ir žmoną susirastų su lietuviška pavarde, jei jau dvi sujungęs turi. Palinkėjau laimės darbe ir nesulaukiau dar nepridėjus:

— Daktare, dalį savo triūso skirkite ir tai šaliai, kuri davė Jums tokią mielą motiną ir tokią gerą tėvą. Čia galima gražiai lietuviškai kalbėti, mylėti savo tautą ir būti geru šio krašto piliečiu, kaip Jūs. Dieve, Jums padėk. Mik.

Ligoninė ar bepročių namai

Taip paklausė Wuertembergo pabėgėlių komisaras Koch apie Heidenheimo (amerikiečių zona) stovyklą. Šito klausimo nereikėtų suprasti, kaip įžeidimo. Žmogus, kuris gyvena normaliose sąlygose, apsilankęs šioje stovykloje, išsineša iš jos baisų įspūdį. Jam atrodo, kad tokiose aplinkybėse kiekvienas žmogus arba turi tapti nenormaliu... arba yra ligonis. O pavadinęs Heidenheimo stovyklą ligonine, komisaras Koch nesakydavo, nors stovykloje nėra nei palatų su baltom lovom, nei galeistųjų jų seselių, nei tipingo narkotikų kvapo... Ir vis dėlto, tai yra ligonių namai. Ligonijų, kurie per daug sveiki, kad juos guldytų į palatas, ir per daug serga, kad gyventų sveikųjų tarpe.

Stovykloje gyvena 103 lietuviai, iš kurių 56 vaikai. Dėl ligos jie neturi jokių emigracinių perspektyvų. Dėl ligos jie negali įsikurti nei vokiečių ūkyje. Štai būdingesni pavyzdžiai.

Našlė Spurgaitienė turi 7 vaikus. Jos 14 metų sūnui Albinui vokiečiai šrtais sužiedė akis. Berniukas, baigęs pradžios mokyklą, svajojo mokyti staliu. Tačiau į amatų mokyklą jo neįprimo dėl sužeistos akies. O leisti į gimnaziją motina nepajėgia, nes yra per daug neturtinga, kad galėtų užtikrinti vaikui intencinę profesiją. Tuo būdu berniukui keliai į ateitį užkirsti...

Našlė Guobaitienė dar apyjaunė moteris, bet jau 5-ti metai paraližuota ir priklausytą prie lovos. Jos 17 metų duktė Irena, baigusi 4 klases ir mąšinsčio kursų, negali nei toliau mokytis, nei ieškoti darbo, nes nėra kam slaugyti motinos, bejėgiškos kaip kūdikis: ją reikia ir pavalgydinti ir aprengti.

Ona Lipšienė, serganti širdies vožtuvo liga, našlė. Tikrai sunkus ligonis, kuriai skaudus yra kiekvienas judesys. Bet jeigu ji nustoja nuolat vaikščioti, jai bematant ištinsta visas kūnas.

Čkininkas Bikneris turi 9 vaikus, kurių vyriausia duktė jau aštunti metai guli sanatorijoje su plaučių džiūva.

Šeškaitienė, 67 metų invalide (karo metu sužeista į koją), turi auginči 4 metų anūkė, kuri neteko motinos.

Julija Baklienė, jauna moteris, našlė su 4 vaikais, bet astmos iškankinta, atrodo, kaip sunkus ligonis.

M. Grigaitytė (A. Panemūnės prelatas Feliksas Grigaitis dukterėčia), apyjaunė moteris, atrodo sveika, bet paaiški, jog po dėmosios šiltinės ir bado, pergyvento Berlyne kaptuliacijos dienomis, gavo nuomario ligą ir dėl to negali susirasti pastovaus darbo.

S. Savickaitė, vieniša 60 metų senutė sunkus nervų ligonis: kai reikia kur padėti parašą, kaimynai laiko suspaudę jos ranką, kad nedrebėtų...

Tai keli pavyzdžiai iš 103 Heidenheimo lietuvių gyvenimo. Ir vis dėlto šiose sąlygose jie nevirto pamišėliais, kaip susidarė sau įspūdį komisaras Koch... Priešingai — dauguma jų vargas užgrūdino, nuskaidrino, ir tie linkytojai, kurie moka giliau praregti žmogaus sielą, nustemba, kiek heroizmo ir artimo meilės parodo kai kurie šio "bepročių namo" gyventojai. Pvz., toji pati Spurgaitienė atsisakė BALF pašalpos, skirtos vargstančiom motinoms. "Aš gaunu savo mažytę rentą. Tiesa, jos neužtenka net prasimaistinti, jau nekaltant apie rūbus, kurą, vaikų batų taisydamą... Bet aš mielai perleisiu šią BALF pašalpą tai vargšėi, kuri net rentos nuotrupų negauna..."

Paraližuotos Guobaitienės 14 metų sūnus Algimantas vasarą pabėgėjas pas ūkininkus, pagrėbia sieną ar šiaip ką padeda ir gauna už tai porą marčių. Jis neišleidžia jų kinui ar krantomai gumai, bet parneša namo ir padeda po sergancios motinos pagalvę...

O kai atlanko juos BALF pareigūnai, tautiečiai su visu lietuvišku vaišingumu užkloja savo kukliose kambarėse stalią lietuviškos drobės staltiese, kurią jie saugoja kaip talismaną — tai vienintelis turtas, belikęs iš tėvynės — ir sudeda ant jos visą maistą, kurį turi lentynose, nors tai būtų jų kelių saviškių atsargos, nors jie patys po to turės tvirtai susijuosti diržus. Mes sunkiai nuryjam jų pasiūlytą kasnį, mes geriau sutiktume likti alkanai, — taip siela yra susiladyta tautiečių dėkingumu, tiek mums asmeniškai, tiek BALFui, tiek Amerikos lietuviams.

BALF jiems vis dar yra toji užburta lazdelė, kuri jų vargingam gyvenime padaro stebuklus, nelyginant pasakoj "Stalė, apsidenk": pasotina alkstančius, apmėgna nuplyšusius ir — svarbiausia — nušluosto nusiminimo ir nevilties asaras...

Prieš pirmąjį Pasaulinį karą Naujoje Anglijoje užgimusi ir šiais metais bežengianti į keturiasdešimtuosius savo gyvavimo metus Lietuv. Vyčių organizacija gali didžiulius ne tik savo sulauktu amžiumi, bet ir nuveiktais darbais, Tūkstančius lietuvių išsaugojo nuo nutautėjimo, išaugino savo eilėse šimtus žymių lietuvių veikėjų, tvirtai stovėjo lietuviškumo sargyboje ir visad gynė ir tebegina Lietuvos reikalus. Pagymėta taip pat, kad Lietuvos Vyčiai yra vieninteliai Amerikos lietuvių jaunimo organizacija.

Svarbiausieji vyčių programos punktai

Lietuvos bylos gynimas ir lietuviškumo išlaikymas — tai svarbiausieji šiuo metu vyčių programos punktai. Jau prieš

sus, yra įsijungęs į vyčių veiklą ir darbuojasi lietuviškumą palaikydamas bei lietuvių vardą garsindamas kitataučių tarpe. Bet yra daug vietovių (Maryland, Wisconsin, Pennsylvania ir kit. steituose), kur lietuvių kilmės jaunimas paliktas visiškai "Dievo valiai". Senieji ten dar juda, o jaunimas nebeturi nei užsiminti apie Lietuvą. Vien tik Pensilvanijoje arti dvidešimt kuopų yra apmirusios, liekia tik trys. Atgavimimo laukia Wisconsin lietuvių kolonijų kuopos; didžiulės lietuvių kolonijos Baltimore, Md., seniau veikusi kuopa, taip pat veikusi vyčių kuopos Omaha, Nebraska, bei Sioux City, Iowa. Nė garsio nesigirdi ir apie Illinois steito mažesnių lietuvių kolonijų jaunimo veiklą. Yra keletas ir rytiniuose steituose lietuvių

CONVENTION COMMITTEE

Chairman: Larry Janonis
Co-chairman: John Bell
Financial Sec'y: Lillian Zindzius
Corresp. Sec'y: Evelyn Savage
Recording Sec'y: Frances Baskis
Treasurer: Helen Zindzius
Advertising: Al Blozis
Journal Chairman: Steve Andryauskas

kolonijų, kur mūsų jaunimas lietuvių reikalams visiškai jau atšales.

Vyčių ateities darbai.

Mano supratimu, vyčiai turėtų skirti daugiausia dėmesio ateinančiais veiklos metais seniau veikusių kuopų atgaivinimui ir kelių paieškosimui glaudesniai bendradarbiavimui su naujųjų ateivių jaunimo organizacijomis: ateitininkais ir skautais. Suradus bendrą kalbą, vyčiai galėtų laimėti nemažą narių iš tų dviejų organizacijų tarpo.

Iki šiol tarp vyčių ir naujųjų ateivių jaunimo organizacijų tinkamo bendradarbiavimo nesimatyti. Ir vieni ir kiti eina savo keliais. Be abejo, nuolaidų turėtų būti iš abiejų pusių. Kas darytina, to čia svarstyti nesimu. Tik baigdamas noriu pažymėti, kad bendras lietuvių jaunimo frontas būtina reikalingas. Lietuvos Vyčių veikla remtina visomis išgalėmis ir visais būdais.

BALTIMORES ŽINIOS

Stambi auka

Kenčiantiems nuo karo korėjiečiams pagelbėti, ypač jų našlaičiams, šv. Alfonso parapijos klebonas kun. d-ras Mendelio rūpesčiu yra pasiūstas 2,600 dol. Šia sumą suaukoko parapijiečiai ir šiaip maldininkai po pereito sekmadienio, Panėlės šv. Stebuklingojo Medališkio novėmų ir Zolinių atleidų progą. Ir visiems aukotojams ir gerb. klebonui už tai tenka didelė padėka. Baltimoriečiai, kai yra entuziastų juos įtikinti reikalo svarbumu ir paraginti, yra duosnūs.

Dideli atleidai

Šv. Alfonso parapijoje rugp. 15 d. buvo švenčiami Zolinių atleidai. Šv. mišios buvo laikomos nuo 7 v. ryto iki 12.10 v. kas valanda. Nors tai buvo darbo diena, bet žmonių per

Lietuvos vardas skambėjo Alpėse

Jau gautos pirmosios žinios iš Lietuvos skautų, dalyvavusių 7-je Pasaulinėje Jamboreeje — Bad Ischl, Austrijoje. Jomis ir skubama pasidalinti su mieliais skaitytojais.

Dar paruošiamoje stovykloje prie Pidingo (Vokietijos-Austrijos pasienio) bendro likimo broliai — lietuviai, latviai, rusai ir vengrai skautai sudarė vieną bendrą draugovę. Ypač susibūliavę su latviais. Su jais mūsiškiai bendrai mokėsi dainuoti lietuviškas ir latviškas dainas, kurios paskui puikiai sutartinai skambėjo kelionėje ir Jamboreeje.

Prieš vykstant Austrijon,

tais. Juos puošė lietuvių vytiš, latvių, rusų ir vengrų herbai, dukart perjuosti geležine grandine. Tai buvo visų keturių tautų dabartinės kančios simbolis.

Ei, pasauli, ar žinai

Rugpjūčio 3 d. vakarop buvo Jamborees atidarymas. Septintoji tremtinių skautų draugovė žygiavo atskira grupe paskui vokiečius. Jos priekyje plėvėsavo tautinės ir skautiškos jų vėliavos. Žvalūs lietuviai skautai buvo visų pastebėti. Juos lydėjo paskatiną šūksniai — Lithuanians, Litauers!... Jau nos širdys sparciau plakė — pasaulis žino apie mus! Juk Jamboree suskrido per 14000 skautų iš daugelio pasaulio kraštų ir 55 tautų! Iš visų pusių foto reporteriai darė nuotraukas, užė filmavimo aparatai.

Jamboree pradėta skautiškomis varžybomis, per kurtas skautai pionieriai statė septynių bokštus. Tie bokštai simbolizavo Jamborees, kurių iki šiol jau buvo šešios ir šiemetinė — septintoji (pirmoji 1920 m. Londone). Bokštų statymo varžybose dalyvavo anglai, danai, škotai, vengrai, olandai, prancūzai ir austrai skautai, kurių kraštuose pakaitomis buvo surengtos... Jos septynios Jamboree. Greičiausiai bokštą pastatė ir laimėjo varžybas Austrijos skautai. Iš jų bokšto Tarptautinio Skautų Biuro direktorius pulk. J. Wilsonas paskelbė šios Jamboree pradžią, išskelbė Austrijos vėliavą. Atidarymo iškilmėse dalyvavo R. Baden-Powellio, našlė ir pasaulio skautų sefė, Austrijos švietimo ministeris, kuris atstovavo neatvykusį Austrijos prezidentą, ir daug kitų žymių svečių.

Vėliavos iškeltos...

Rugpjūčio 4 d. septintoji tremtinių skautų draugovė galutinai baigė visus savo stovyklos įrengimus. Kitą rytą prie vartų abipus tako, skambant himnams, iškeltos lietuvių, latvių, rusų ir vengrų tautinės vėliavos. Vėliavų aleją papildė dar ir vokiečių (BDP) skautų bei vokiečių valstybinė (Bund) vėliavos. Lietuvių kėrtėje, šalia kryžiaus, įtempiama oda su Lietuvos žemėlapiu ir atitinkamu užrašu.

Minių minios svečių

Visus patraukia septintosios draugovės stovyklaitė, o ypač lietuvių dalis. Kiekvienas domisi parodėle, vartais, kryžium. O taip pat kiekvienas svečias gavo reikiamus paaiškinimus, prisiminimui atviruką ir informacinę literatūrą. Rugpjūčio 6 d. lietuvių aplankė aukštasis JAV komisaras Austrijai, pasirašęs svečių knygą, gavo stovyklinės maldos vertimą, o atsisveikindamas palinkėjo visiems greit grįžti laisvon Lietuvon. Po jo apsilankymo lietuvių stovyklą aplankė kino bei televizijos filmuotojai ir žurnalistai. Pasirodo, jog aukštasis JAV komisaras jiems pasakęs, kad lietuvių stovykla esanti įdomiausia.

Pas mūsiškius svečiavosi prancūzų ir amerikiečių skautų atstovai, kartu paskui pasave priimdami mūsiškius. Užmegsti bičiuliški ryšiai su sktn. Hofmanu, kuris numatomas JAV skautų atstovu Vokietijoje. Lankėsi, nors labai trumpai, ir Tarptautinio Skautų Biuro dir. pulk. J. Wilsonas.

Tiek yra gauta žinių oro paštu iš pačios Jamboree. Kaip matote, Lietuvos skautai sugebėjo prisiminti Jamboree ir tenai tinkamai garsinti Tėvynę.

G. J.

Pijus XII atostogauja

Castel Gondolfo savo išvirsiniu pavidalu nieku nesiskiria nuo kitų Romos apylinkės miestelių. Išskiria jį tiktai popiežiaus rezidencija.

Tas nedidelis miestelis, prisiglaudęs prie Albano ežero ir pasilpęs ant to paties vardo kalvos, kad būtų jam šaliau, tik ir laukia vasaros kaitros. Tada žmonės kopja į kalnus vasaroti, tada viskas čia pagyvėja ir sukruta, ypač Castel Gondolfo. Vos tiktai popiežius liepos pabaigoje čia pasirodo, kai žmonės meta žieminių savo amata: suvejas siuvinį, batiusis batą, o kirpėjas žirkles. Apie trečdalis Castel Gondolfo gyventojų išeina pardavinėti rožančių, paveikslėlių ir moterims galvai pridengti skarelį. Castel Gondolfo tada primena Vatikano unksmę su sigūžusią Borgo gatvę. Čia pasakojama apie popiežių apskritus metus, o Castel Gondolfo tiktai vasarą.

Provincijos žmonės visada yra smalsesni: monotoniškas gyvenimas apyri, tai traukia kiekvieną naujieną ir krinta į akis kiekvienas miestietis. O pasirodo čia ne tik miestiečiai savo krašto, bet ir svetimų kraštų įvairiausi žmonės, kurie atvyksta popiežiaus lankyti. Pro pastabių kaimiečių akis neprasmunka jokia smulkmena. Jie daug pamato ir sužino, bet ne visą pasako.

Castel Gondolfo žmonės labai dažnai ir artimai susina su popiežiaus ir jo palydovų soferiais, tarnautojais, sargais ir sveikais. Pastebi, kad jie yra tylūs ir santūrūs. Tokia jų tarnyba. Ir patys žmonės padaro išvadą, kad geriau patykti negu plepėti. Užkalbinti atsako, kad jie nieko neduoda, o tiktai rūpinasi savo reikalais. „Ar norėtumėte pirkti šitą rožančių?“ užklausa. — O gal šią skepetaitę? Daugiau ne labai ką iš jų ištrauksi. Castel Gondolfo žmonės nepatenkinti, kai yra klausinėjami keliautojų, kurie popiežių trukdo ir vargina. „Ar negalėjote žiemą atvykti į Vatikaną? Nei pasilsėti neduoda.“

SV. TĖVO DIENA CASTEL GONDOLFE

Audienčių metu pasilsėti neduoda automobilių bruzdesys ir maldininkų trepsenimas. O audienčių nestinga nei vasarą. Vasarą kaip tik dažniau užsuka kitų kraštų žymesni vasarotojai ir keliautojai. Popiežius Pijus XII neuždaro jiems durų, nors ir pats vasaroja.

Tiktai po audiencijos grįžta tyta. Visas popiežiaus personalas išsisklaido: kiekvieną ry-

ną dieną tą pačią valandą ir toks pats brazdesys. Kas gerai ir dažnai įsiklauso, sakosi išskiria keltuvo garsus ir skambutį. Jie beveik girdi, kaip popiežius palieka savo kambarį, eina ilgu koridoriu ir keltuvu nusileidžia į apatinį aukštą. Tai esti visada patį vidurienį — 12,30. Žmonės net žino, kad skambina Mario Stoppa, Jo šventybės soferis ir kamerarius. Jis įspėja durų sargybą, kad pasiruostytų pagarbai. Pats atidaro automobilio duris ir juodas „Cadillac“ nurieda aly-

I Castel Gondolfo popiežius išvyksta tik trumpam laikui. Savo poilsio valandas jis daugiausia praleidžia Vatikano seduose.

tą jis atvyksta iš Romos ir po audiencijos grįžta atgalios į Vatikaną. Lieka tiktai soferis-kambarinis. Taip tik atrodo: popiežių saugo sargyba ir seka pritiše Castel Gondolfo žmonės. Jie apskaito kiekvieną Pijaus XII judesį.

Štai, kažkas popiežiaus apartamentuose subrazda. Kiekvie-

vų ir ažuolų alėjomis į aikštelę prie aštuoniakampio paviljono. Čia, žeminių ažuolų pavėsyje, prie fontano, patiestas yra maroninis kilimas, pastatytas riestuto stolas, apkrautas rašymo priemonėmis, ir kėdės. Popiežius čia palieka vienas. Kiekvieną dieną Pijus XII dvi valandas čia skaito ir ra-

šo. Knygas jis atsiveža su savim, kad niekas jo nekludytų, iki bus laikas pietų. Jie visada esti 15,30. Prieš tai vėl pasirodo Mario Stoppa ir parveža popiežių pietų, o paskui abu sugrįžta į tą pačią aikštelę.

Gondolfo gyventojai žino, kad dabar Pijus XII jau nebesėdi prie stalo, ant knygų parimės. Jis vaikšto. Eina ažuolų, kedrų ir pušų alėja. Balta ir tiesi iki žvakės po figūrą, labai jau pastabi, sušvyti tai vienam tai antram alėjo gale. Kartais pro medžių lapus sužaruoja rausvi jo batukai. Jei juos pasektum, pastebėtum lyg, vienodą žingsnį. Pijus XII taip nužingsniuodamas tris kilometrus, praeidamas šešis kartus pusės kilometro taką. Galėtum iš to ir laiką nuspėti. Ar būna giedri diena ar lietinga, Pijus XII 5 val. po pietų visada vaikšto. Kai lašuoja, jis tada pasirenka žalmos pridengtą taką.

Kartais popiežius sustoja prie gėlių kero. Rūpestinga daržininko ranka yra juos gražiai aptvarkiusi: gėlynus ir žalias mūro arkas. Mėgo jas dar popiežius Enejus Silvijus. Juokaudamas jis save ir vadines „Amator Silvarum“ (miško mėgėjas). Mėgsta tą žalmą ir popiežius Pijus XII. Kai prieina tako užuolanka, kuri baigiasi žema mūro siena, atsiveria platus slėnis į marias. Popiežiaus akys nuklysta tuo slėniu ir regi prabėgantį apacių traukinį. Jis jungia Albaną su Roma. Dabar popiežius jau grįžta iš sodo. Ir Pijus X, neseniai palaimintuoju pasakelbtas, buvęs toks pat punktualus: vaikščiodavęs sode, kol traukinys nupukšnodavęs į Vatrbo.

Grįžęs į rūmus, Pijus XII toliau dirba ir mąsto. Savo privačiame kambaryje jis priima ir Monsig. Montini ar Monsig. Tardini, kai jie atvyksta svarbiais reikalais. O tu svarbių reikalų niekada netruksta: žmonių rūpesčiai nesili, jie vežasi žmones ir į vasarąjimo vietas. Atvyksta čia žmonės, paskiri ir būriais, su savo rūpesčiais pas Šventąjį Tėvą. Jie visada išklausomi. Ir Castel Gondolfo popiežius nuo pasaulio neužsidaro.

J. Vdžg.

PAKLAUSYSI — BUS LAIMINGAS GYVENIMAS IR TAIKA, O JEI ATMESI — BUS NETVARKA

Ar seniai čia buvo didžiųjų valstybių vadovų susitikimai Teherane, Jaltoje ar Potsdame, kur buvo tariamasi dėl naujos pasaulio santvarkos, kad visi žmonės turėtų būti laisvi ir sotūs. Tačiau anos konferencijos, kurios turėjo taiką žemei suteikti, pasaulį įvedė į tokias painiavas, kad vėl ruošiamasi milijonams žmonių ugnimi nešti duoną, o ginklu laisvę...

Taip eina įvykių raida Korejoje, Irane, Azijoje, Pacifike ir Europoje. Domimasi įvairių valstybių vyriausybė pareiskimais ir — drebama, nes norima taika tolsta, o pasaulio akiratis niukiasi.

Šioje visuotinėje maišatyje dažnai pamiršamas balsas paties dangaus pasiuntinio, kuris aiškiai išdėstė kelius į visuotinę taiką ir laimę. Sąlygas pasatė lengvas, bet būtinas: jei įvykdysi jas — bus taika ir laimingas gyvenimas žemėje, o jei ne — bus karai ir bus naikiamos tautos.

Kalba dangaus pasiuntinys.

„Koks pasiuntinys, kur ir kokią sąlygą jis stato?“ — teirautis ne vienas, nors jau seniai apie tai yra girdėjęs, pamiršęs ir laimės sąlygas atmetęs.

Dangaus pasiuntinys yra Išganytojo motina Marija, kuri Fatimoje aiškiai išdėstė dangaus statomas sąlygas, nuo kurių įvykdymo priklauso taika ar chaosas.

Apie Fatimos įvykius viso pasaulio spauda yra rašiusi, tačiau ten pastatytas sąlygas dar ne visi tepildė.

Valstybių vyriausybės žemės rutulį į zonas dalo ir jas nori tvarkyti, todėl nekreipia dėmesio į sąlygas, statomas dangaus, apie kurio kariuomenės dydį, atominių bombų skaičių ir bazių tinklą joks šnipas nepraneša. Dangus — yra ne žemės rutulio paviršius, todėl jis ignoruojamas ir jį jo statomas sąlygas nekreipiamas dėmesys...

Kun. VYTAUTAS PIKTURNA

Žmogus gi išsilgęs taikos, laisvės ir duonos, su smalsumu seka vyriausybės žygius, skaito įvairias pranašystes, mielai pasiklauso apie Fatimos įvykius, bet sąlygų nevykdo. Trokšta taikos, bet Fatimos reikalavimus įgyvendinti palieka pamaldžioms moterims, kurias su panieka davatkomis dar vadina.

O jei mes VISI, ne vien tik būreliai pamaldžių moterų, įsiamonintume į dangaus pastatytas sąlygas ir jas nuosirdžiai vykdytume, tai nebūtų buvę nei tiek nelaimių atnešusio antrojo pasaulinio karo, nei dabar netektų raudoti dėl istisų tautų naikinimo bei artėjančio naujo karo.

Apie tai pati Išganytojo Motina yra pasakiusi Fatimoje!

Sąlygų nepildėme, užtat liejome kraują ir ašaras, milijonai neteko namų, duonos ir laisvės, o pasaulis vėl iš naujo rengiasi kraujuoti, nes tas pats dangaus pasiuntinys yra įspėjęs: „Jei mano prašymas nebus įvykdytas, tai Rusija išplatin savo klaidas visame pasaulyje, prasidės karai ir Bažnyčios persekiojimai, daugelis gerųjų bus nukankinti, šventasis Tėvas turės daug kentėti, keletas tautų bus sunaikinta...“

Tuos žodžius užrašė vienuolė Liucija, kuri pati Švč. Mergelę Mariją matė, jos pasakytus žodžius girdėjo, kurių tikrumą pats dangus daugybę stebuklų yra paliudijęs. Apsirėmimų tikrumą ir jų antgamtiskumą Dievas paliudijo saulės stebuklu, kurį matė netoli šimto tūkstančių žmonių. O ir po šiai dienai Fatimoje vyksta gausybė stebėtinų įvykių, kurie įspėja visą pasaulį ir ragina vykdyti neatšauktas sąlygas, nuo kurių priklauso amžinojo gyvenimo ir net šios žemės laimė.

Taikos ir laimės sąlygos

Dangus tik tris ir labai paprastas sąlygas tepastatė. Štai Marijos — paties dangaus pasiuntinio — žodžiai:

„Kad tai neįvyktų (karai, Bažnyčios persekiojimai, tautų naikinimas — V. P.), aš noriu, kad Rusija būtų paaugota mano Nekalčiausiai širdžiai ir būtų įvesta kiekvieno mėnesio pirmą šeštadienį atgalios komunią... Aukokitės už nusidėjėlius... Kalbėkite rožančių... žmonės neprivalo daugiau įžeidinėti Viešpatį, nes Jis jau ir taip per daug įžeistas.“

Lucija ne vien tik Fatimoje regėjo Išganytojo Motiną, bet ir vėliau keletą kartų: 1925, 26, 27 ir 29 metais. Visuose tuose regėjimuose Marija tuos pačius reikalavimus testatė.

Rožančių kalbėti mokame visi. Jį gali kalbėti didelis ir mažas, senas ir jaunas, mokytojas ir beraštis. Gali kalbėti eidamas ar važiuodamas, ne vien tik bažnyčioje klūpodamas.

Marija pageidauja, kad kiekvienos paslapties gale būtų kalbama: „O, mano Jėzau, atleisk mums mūsų kaltes; apsaugok mus nuo pragaro ugnies; nuvesk į dangų visas sielas, o ypač tas, kurios labiausiai reikalingos Tavo gailestingumui.“

1942 m. spalio mėn. 31 d. šv. Tėvas Pijus XII visą pasaulį paaugojė Nekalčiausiai Marijos širdžiai ir paskelbė, kad rugpjūčio 23 d. būtų šventiama Nekalčiausios Marijos širdies šventė.

Tas šv. Tėvo žygis turi būti papildytas mūsų apaštalavimu bei mūsų pačių asmeniškų pasiaukojimu. Nekalčiausiai Marijos širdžiai.

Tik čia reikia gerai įsiamoninti, kad tas pasiaukojimas tebus vien tik tuščiažodžiavimas, jei nebus susietas su atsidavimu Dievui. Pasiaukojimą

sudaro ne pasiaukojimo akto atkalbėjimas, bet pasiryžimas laikytis visų Dievo įsakymų ir sąžiningai atlikti visas pasiaukimo pareigas.

Neištikimybė Dievo įsakymams kaip tik ir kalta, kad taip neryžtingai vykdomos Fatimoje nurodytos sąlygos. Mat, sunku pamesti nuodėmę. Sunku, bet būtina! Tai pagrindinė sąlyga.

Fatimos įvykių liudininkė Liucija mus ragina, kad mes darytume dvasines pratības per penkis pirmuosius mėnesius šeštadienius: atliktume išpažintį, (bet kurią savaitės dieną) ir priimtume šv. komuniją savo maldomis stengtumės atsiteisti už savo ir kitų daromus įžeidimus Dievui ir Nekalčiausiai Marijos širdžiai; kalbėtume rožančių ir bent per 15 minučių apmąstytume jo paslaptis.

Tai ir visos dangaus statomos sąlygos amžinai ir šios žemės laimei pasiekti.

Net ir netikintis žmogus negali tų sąlygų pajaukti, nes jos yra logiškos. Juk čia Dievo Motina iš mūsų tereikalauja to paties, ką ir Kanos vestuvėse, būtent: „Darykite viską, ką Jėzus jums liepia.“ O Jėzus visiems sako: „Darykite atgailą“. Atgaila gi yra atsigėrimas nuo blogo ir sugrįžimas prie tiesos, gėrio ir grožio (prie Dievo!). Vadinas, kol pavergtas žmogus nebus išlaisvintas, kol iš namų išstremtieji nebus sugrąžinti į gimtus namus, kol tiesa bus iškraipoma ir varžoma sąžinė, tai nebus tikros taikos ir laimės žemėje. Neveltui tad Išganytojas sako: „Tik tiesa jus laisvus padarys.“ Ten, kur yra gerbiama tiesa, ten žydi laisvė ir laimė, kur tiesa paniekinta, ten — vergija ir kalėjimai.

Atrodo, kad ir netikintys turėtų pripažinti, jog grįžimas prie tiesos per atgailą yra logiškas ir vienintėlis kelias į išsivadavimą iš pikto. Vadinas, kas tai atlieka, tas gyvenimą veda į taiką ir laisvę, o kas tuos dalykus atmeta, tas pažemina tiesą. Gi tiesos paniekimas atneša nelaisvę ir skriaudas.

Sąlygos vykdomos! Pristatė

ir tu!

Visą pasaulį N. Marijos širdžiai paaugoję popiežius.

Šiais metais gegužės mėn. 13 d. (tą pačią, kurią prieš 34 metus Fatimoje Dievo Motina pirmą sykį pasirodė), Kauno Arkivyskupas Romoje visą Lietuvą ir lietuvių tautą paaugoję Marijos Nekalčiausiai širdžiai.

Jau daugelyje vietų yra suorganizuoti branduoliai tikinčiųjų, kurie kasdien kalba rožančių ir pirmiaisiais mėnesių šeštadieniais priima permaldavimo komunijas bei kalba rožančių.

Kadangi dangaus pastatytos sąlygos turi tęsėti ne vien tik vyriausybių nariai, bet visi žmonės, todėl ir tu turi prisidėti prie tų sąlygų įgyvendinimo. Tai primena mums šv. Tėvas Pijus XII, kuris, paaugodamas pasaulį Marijai, yra pasakęs:

„Sumaterialėjusiame ir supagonėjusiame pasaulyje, kuriame kūnas pakropo į pikta, būkite druska, kuri saugoja nuo sugedimo, ir šviesa, kuri šviečia. Būkite nuosirdūs ir įsitikinę katalikai. Persiėmę Kristumi, mes privalome aplinkui skleisti Jo dvasią... Ne veltui budės tie, kurie gina miestą, nes Viešpats su jais būdi ir jį apgins, ir namas, kuris pastatytas ant naujos santvarkos pamatų, bus tvirtesnis, nes Viešpats jį sutvirtins.“

Vykdykite dangaus reikalavimus, nes jei to nedarysime, grįausime laimės ir taikos pamatus.

MINTYS DAINŲ ŠVENČIŲ PROGA

V. ČIŽUNAS

Dainų šventės visiems gerai suprantamos, tačiau jos turinys kiek skiriasi senojo Amerikos lietuvių — išeivio sąmonėje nuo turinio, kurį atsieneš su savim naujai atvykęs lietuvis-politinis pabėgėlis (tremtinys). Plačiai išlaikyti didelėje JAV teritorijoje senieji lietuvių-išeiviai niekur nebuvo taip pajėgūs, kad jų rengtosios dainų šventės išeitų iš padidinto choro koncerto ar „sukoncertinto“ pikniko ribų. Dalyvaujančiam dabar rengiamuose lietuvių dainų festivaluose naujai atvykusiam iš Europos lietuviui stovi akys jo matytosios laisvoje tėvynėje dainų šventės: tūkstančiai dainininkų, užpildančių didelę Petro Vileišio aikštę estradą Kaune, miškas įvairiaspalvių organizacijų vėliavų, tautinių drabužių ir įvairių uniformų margumas, milžiniška žiūrovų-klausytojų minia, šventiška tautinėmis vėliavomis ir žalumynais pasipuošusio miesto nuotaika ir... galinga, iš daugelio tūkstančių krūtinų plaukianti, daina, kuri, rodosi, aidai toli-toli Lietuvos lygumomis, kloniais ir kalneliais.

Čia to neranda naujasis atvykėlis — lietuvis. Jis suprantą skirtumą tarp „ten“ ir „čia“, jis džiaugiasi tuo, ką čia randa, džiaugiasi, kad pats gali (ir turi!) jungtis su seniau atvykusiais tautiečiais į vieną, tų pačių tikslų siekiantį, būrį, džiaugiasi, kad gali bent trumpą laiką pabūti didelio savųjų žmonių sąsąjūdžio dalyviu, kad gali pasijausti „tar-

tum Lietuvoje“. To paties ieško ir randa tokiose dainų šventėse ir senieji tautiečiai — išeiviai. Tie štai bendri jausmai riša visus tokių švenčių dalyvius į vieną tautinę šeimą, gaivina juose tautinę sąmonę ir teikia didelio dvasinio poilsio kasdienybės darbų ir rūpesčių nuvargintam žmogui.

Šiais metais New Jersey valstybėje įvyko tryš viena po kitos sekusios lietuvių dainų šventės: Elizabeth, Bayonne ir Paterson. Autoriui teko dalyvauti tik paskutinėje, Paterson, N. J., lietuvių dainų šventėje, įvykusioje š. m. rugpjūčio 12 d.

Šių dainų švenčių energingiausių vykdytojų yra mūsų žymiausias muzikas ir bene vienintelis lietuvių muzikos istorijos kūrėjas prof. J. Žilėvičius. Jam priklauso pagarba ir padėka už tai, kad tą pačią vasarą New Jersey valstybėje įvyko tryš iš eilės lietuvių dainų šventės, kad tokių švenčių idėja pasilieka gyva ir aktuali artimajai atečiai. Pasirėmus didesnių plotų lietuvių pritarti, stipresniu ir atsakingesniu dalyvių — choristų parengimu, galima būtų vykdyti ir didesnio masto dainų šventes, kuriose galėtų dalyvauti ir konkursuoti ne keli, bet keliolika chorų su keliais šimtais jungtinio choro dainininkų.

Paterson, N. J., įvykusios dainų šventės rengėjais-seimininkais buvo vietos lietuvių šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. J. Kinta su vikaru

kun. V. Demikiu, daugiausia energijos ir patvaros parodęs vargonininkas Justas, parapijos komitetas ir paskiri choristai. Šventė įvyko užmiestyje esančiame šv. Mykolo parke, kurį tą sekmadienį buvo užvaldę lietuvių savo sąsąjūdžiui.

Tokių sąsąjūdžių ar švenčių metu visada yra momentų, kurie nuteikia žiūrovą — dalyvį džiaugsmingai, ar verčia jį rimtai, kartais liūdnokai, susimąstyti. Tokių momentų būta ir šiuo atveju.

Dainų šventė ar piknikas?

Kai skelbimuose rašoma „Lithuanian Song Festival“ ir atitinkamai tam reikalui ruošiamasi, norisi matyti tik dainų šventę. Bet kas bedaryti, kai toji šventė įvyksta pastoviai piknikams įrengtoje vietoje, kai daugumas svečių taip pat „piknikiška“ nusiteikę? Be užkandžių ir gaivinančių gėrimų joks didelis žmonių susibūrimas ilgesniam laikui neįmanomas, juo labiau vasarą. Bet ta nuotaika, kai daina ir dainininkai atsiduria ne publikos dėmesio centre, bet šalia kitų programinių ir neprograminių punktų, jau kiek mažina dainų šventės įspūdį.

Savaime suprantama, kad nei šventės rengėjai, nei aktiniai jos dalyviai — dainininkai neketino parodyti kurių meninių laimėjimų dainos srityje.

Kaip teisingai pasakė Justas šventės atidarojimo kalboje, tokio dainininkų susibūrimo tikslas buvęs žadinti klausytojų širdyse ir sąmonėje savosios lietuviškos dainos meilę, gerėjimąsi ja, o tuo pačiu risti visus šventės dalyvius dar stipriau į tautinę bendruomenę, vieną tautiečių šeimą, kuriai lietuviškas žodis ir daina būtų priemonė tautinei gyvybei palaikyti tautos ir tėvynės meilei ugdyti.

Dainų šventė, be abejo, negali apsieiti be kalbų, ypač atidarojimų. Tačiau Justo kalba maloniai nuteikė. Ne kokių ypatingai svarbių, gudriai išdėstytų turinių, ne... Ji buvo paprasta, visiems suprantama ir vis dėlto turininga ir tikrai nuosirdi. Kas dar svarbiau: ją skaitė prieš mikrofoną čia gimęs ir augęs jaunas lietuvis, kurio tartis ir žodžingumas nei kiek nėra menkesnis už daugelio mūsų čia vėliau atvykusių inteligentų. Tattai džiugus ir pagirtinas reiškinys. Jis parodo, ko galima pasiekti, kai norima ir domimasi. Be abejo, čia gimęs — augęs lietuvis taip pasirengia tik skaitydamas lietuviškąją spaudą, tik bendraudamas su tėvų kalbos literatūra.

Yra ir atvirkščių reiškinų mūsų gyvenime. Įtakingas asmuo kalba („taria viešą žodį“) lietuviškai ir angliškai. Lietuviškoji jo tartis gana gera, tokia, kokią tėvai jam įkvėpė jaunystėje, bet jo kalbos žodžingumas ir turiningumas

mas menkas, per menkas jo padėčiai. O kai angliškai kalba, jauti, kad čia kalba išlavintas žmogus. Kokia gi to reiškinio priežastis? Ji gali būti paprasta. Manau, nesuklysiu: ant šio žmogaus rašomojo stalo nerasi lietuviškojo laikraščio nei knygos. O be tų dalykų kalba nebus turininga ir žodinga.

Po kalbų buvo atskirų chorų koncertai. Jie dar buvo lauke, nors dangus visą laiką buvo apsiniaukęs ir grąsino lietuimi. Jungtinis choras dėl lietaus jau dainavo salėje, kur buvo gerosi tvanku. Tačiau dainos įspūdis čia buvo tikrai stiprus. Šiam chorui vadovavo komp. J. Žilėvičius. Abu tautinių himnų (koncerto pabaigoje) dirigavo p. Justas.

Tektų kiek pasitarti dėl publikos laikysenos. Tokiais atvejais daugelis mūsų užmirs-ta, ko čia atėję. Stebėsi žmogus, kad ir tūlas inteligentas chorui dainuojant plepa, rando, komis mostaguoja ir visai nesidomi daina. O vaikai tai visai palaidi laksto.

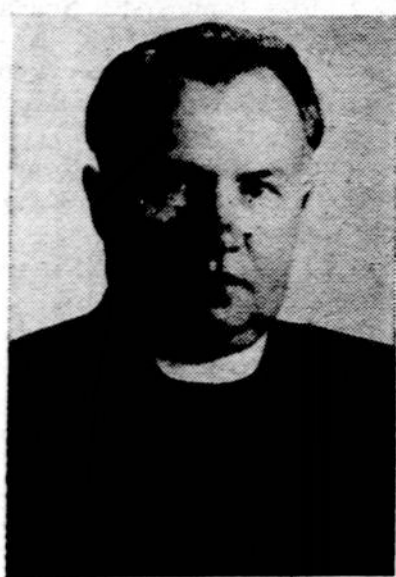
Baigiant tenka pasidžiaugti pasiryžėlių darbais, prašyti ir skatinti juos eiti ir toliau ne-lengvais keliais. Reikia ir visuomenės paramos. Juo didesnė ji bus, juo ir tokios šventės bus įspūdingesnės ir reikšmingesnės. Juk visa tai tam, kad amžiams būtų gyva Lietuva ir lietuvių tauta!

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

Nuo Žaliakalnio iki Iowos

Per 10 dienų sudaryta 110 asmenų darbo ir buto garantijos. — 50 siuntinių į Vokietiją ir \$1600 šv. mišių intencijų. — Priglausta gausi šeima ir nupirkta jai namas.

• **Dr. K. Sruoga-Veržikas**, „Darbininko“ nuolatinis bendradarbis, šiuo metu atostogauja. Jo straipsniai „Darbininke“ skaitytojai labai domisi. Vienas, užsisakydamas laikraštį, rašo: „Neseniai tik sužinojau, kad Darbininke bendradarbiauja Dr. K. Sruoga-Veržikas, gi jo straipsnius aš ypač vertinu.“

• **Jadvyka Vaškytė - Fullertonienė**, Tėvų Pranciškonų provincijolo Tėvo Justino Vaskio, O.F.M., sesuo, rugpjūčio 28 d. 4 val. p.p., laivu SS. America, išplaukia į Europą. Jos vyras, ministeris Hugh S. Fullertonas, ilgus metus buvęs JAV diplomatinėje tarnyboje, grįžo į savo paskyrimo vietą Paryžiuje.

• **Moksleiviai ateitininkai**, sekmadienį, rugpjūčio 26 d. 2 val. p.p. savo stovykloje Marianapolyje, Conn., Tėvų Marijonų vienuolyne, ruošia karaliaus Mindaugo ir Lietuvos krikšto minėjimą. Po minėjimo bus literatūros vakaras.

• **St. ir Onai Piežams**, Chicagoje, popiežius Pijus XII atsiuntė palaiminimą jų 25 metų moterystės gyvenimo sukakties progai.

• **Dainų šventė Chicagoje** įvykusi pereiną sekmadienį sutraukė labai daug žmonių. Programoje dalyvavo solistai: Al. Brazis, E. Valančiūnaitė ir L. Lindzius. Jungtiniam 500 asmenų chorui dirigavo A. Počius. Koncertui įžangos žodį pasakė konsulas Dauzvardis.

• **Prof. Vl. Jokubėnas** šiuo metu vieši Bloomingtone pas prof. J. Balį kur fonografo gaidomis užrašys apie 150 lietuviškų dainų. Šis darbas buvo pradėtas 1949 m. Pradžioje šiam darbui finansinės paramos suteikė ALTas, o šį kartą pavyko išsų gauti iš Indianos universiteto, kur dr. J. Balys dirba kaip folkloro tyrinėtojas.

• **Kaz. Pažera, OSA**, rugpjūčio 22 d. St. Mary Mission House, Techny, Ill., priėmė kunigystės šventimus. Jaunas kunigas priklauso augstinijonų vienuolynui. Pirmąsias šv. mišias atlaikys rugpjūčio 26 d. šv. Jėzaus Širdies parapijos bažnyčioje, Palos Park, Ill.

MOKYKLOS ZINOTINA AMERIKOJE, KANADOJE IR KITUR

Tik ką išėjo iš spaudos vadovėlis: **Vysk. K. Paltaroko tikybės pirmamokslis**. Prašome kreiptis apacioje nurodytu adresu. Mes išsiųsime vieną ar keletą egzempliorių, apmokėdami pašto išlaidas. Adresas: P. J. A. Lietuvių Knygynas, 568 Parliament St., Toronto, Ont. Canada.

MIELAI KVICEIAME PRALEISTI ATOSTOGAS KALNUOSE

BUTASKU OKYJE, kurio apylinkės labai gražios, kalnų oras nepaprastai sveikas. Jūs čia rasite tikrą poilsį ir džiaugsmą.

Erdvūs, su visais patogumais kambariai, labai skanūs ir įvairūs valgiai, pagaminti iš savo ūkio produktų: pieno, kiaušinių, daržovių, vaisių etc.

Kas mėgsta žaidimus ir pramogas, čia ras Ping-Pong, Badminton, Television.

Butasku ūkis 5 minutes nuo Torrington, Conn., miestelio.

Čia pirmą vasarotą: birželio, liepos, rugpjūčio, rugsėjo mėnesiais.

Vietos užsakomos iš anksto savaitė iki šeštadienio 12 val. po pietų.

KAINA prienama ir pigi: asmeniai 28 dol. už savaitę.

Iki malonaus pasimatymo BUTASKU OKYJE, kurio adresas:

MRS. R. BUTAN

RFD 1, Mountain Rd. Torrington, Conn.
Telef. Torrington 9686

gyvenančių DP. Jis yra pasiuntęs jiems 50 pakietų ir \$1600.00 šv. mišių intencijų kunigams.

Naujas klebonas atvykęs iš šv. Kazimiero parapiją rado \$21,000.00 parapijos skolos, už kurią reikėjo mokėti nemažai nuosimėjų. Jis nutarė pabandyti minėtą sumą iš parapijiečių pasiskolinti be procentų ir praėit savaitę, per 10 valandų jam pavyko gauti \$14,000.00. Atrodo, kad jam nebus sunku ir visą sumą pasiskolinti. Nes iš 100 šeimų, kurios priklauso parapijai, jis applanke tik 30. Daugelis skolina daugiau, negu jų klebonas prašo. Ir atrodo, kad kun. S. Morkūnas bus pirmutinis iš Sioux City parapijų klebonų, kuris pirmas išmokės vyskupijai skolą ir taip pat jis bus pirmas, kuris bus daugiausiai pakviestas į šią dieceziją DP.

Kun. S. Morkūno parapijiečiai labai patenkinti ir jo gražia veikla remia įvairių pažūrų žmonės. Net viena nekatalikė moteris Mrs. R. Hayes paskolino \$1,000.00 pirkti namus minėtai aštuonių asmenų šeimai.

Rugsėjo 2 d. parapija rengia koncertą iš Omahos atvyksta M. Leško vadovaujamas choras ir kartu šokių grupę, vadovaujama J. Aukštutolio. Tikimasi, kad šis koncertas turės didelio pasisekimo, nes ir praeitais metais omahiečiai DP labai puikiai užsirekomendavo. Visi parapijiečiai laukia koncerto su dideliu nekantrumu.

BAYONNE, N. J.

— Rugpjūčio 26 d., sekmadienį, parapijos sodelyje įvyks Moterų sodaliečių rengiamas metinis parapijos piknikas. Pikniko metu bus šokiai, žaidimai, laimėjimai ir t.t. Parapijiečiai bei kaimynai yra nuosirdžiai kviečiami dalyvauti.

— Parapijos kleb. kun. M. Kemžis, kuris šiuo metu atostogauja, sugrįž piknikui. Jį pavaduoja jėzuitas Tėv. Aukštutalis.

— Rugpjūčio 21 d. įvyko šv. Vardo dr. narių susirinkimas. Jau pradėdama ruošis didžiulei šios draugijos narių eisei spalio mėnesį.

— Parapijos L. Vyčių kuopa savo praėjusiam susirinkime nutarė švęsti savo veikimo 25 metų sukaktį spalio 28 d., Kristaus Karaliaus šventėje. Šiam reikalui yra sudaryta 9 asmenų komisija. Gautas atsakymas iš Valstybės Departamento Washington'e į mūsų kuopos pareiktą protestą, baisiojo birželio įvykių sukakties proga. Šį rudenį kuopa įsteigti jaunųjų vyčių kuopelę.

— Jaunųjų sodaliečių kuopa rugpjūčio 30 d. rengia ekskursiją. Manoma aplankyti šv. Motinos Cabrini šventovę ir Bear Mountains.

Mūsų mirusieji:

— Mirė Jonas Galinaitis. Po šv. mišių palaidotas šv. Petro kapuose, Staten Island, N. Y.

— Kazimieras Mickūnas ir Petronėlė Dogintienė, abu po šv. mišių palaidoti šv. Kryžiaus kapuose, No. Arlington, N. J.

Krikštai

— Pakrikštyta Petro ir Marijonos Grekštų dukrelė Joan-Marie vardais. William ir Olga Salaiski dukrelė pakrikštyta Lorraine-Patricijos vardais.

PHILADELPHIA, PA.

Suvažiavimas Villa Joseph

Marie. Apylinkės lietuvių svarbus suvažiavimas įvyksta Villa Joseph Marie, Newtown, Pa., rugp. 26 d. Tai pirmas toks suvažiavimas. Jo tikslas yra aptarti svarbius apylinkės lietuvių reikalus, ypač šv. Kazimiero seserų vedamos Mergaičių Akademijos. Manoma, kad bus svarstoma ir kiti visiems lietuviams rūpimi klausimai. Suvažiavimas prasidės pamaldomis, 11 val. Paskui bus bendri pietūs ir posėdis. Vakare užbaigimas ir vakarienė. Iš įvairių lietuvių kolonijų lietuvių atkeliauja autobusais ir automobiliais. Susižiavimas sveikintinas ir remtinas. Gal tai išaugs į nuolatinį lietuvių suvažiavimą savo gyviniams reikalsams svarstyti.

Ateitininkai į stovyklą

Philadelphiečiai jaunuoliai ateitininkai išvyko į savo metinę stovyklą Marianapolin, Conn. Išvažiavo automobiliais 22 jaunieji ir studentai ateitininkai. Po stovyklos ten pat bus ir moksleivių ateitininkų konferencija, naujos valdybos rinkimas ir kt. Mūsiškių ekskursijai vadovauja ateitininkų studentų pirm. Gečauskas. Jam pagelbsti Zukauskas. Stovyklautojai išvyko rugp. 23 ir 24 d. Jie pasirengę ir programai, kurią išpildys tautinių šokių ir vaidybos grupė.

Jauna solistė. Ateitininkė

Audronė Gaigalaitė turi gražų balselį. Ji jau lavinasi ir tikisi tapti soliste. Gerai. Sveikintini jauni menininkai. Linkime dirbti toje srityje, kad nežūtų veltui turimi talentai.

Vedė. Vincentas Bakanauskas, 2602 Berbro St., vedė Agnes McCullough. Sutuoktuvės įvyko šv. Antano bažnyčioje, rugp. 11 d.

Krikštytos. Petras ir Aldona Buinauskai, 1744 S. Oriana St., birželio 29 d. susilaukė dukrelės. Motina yra žinomo pulk. A. Butkūno duklė, o tėvas — medicinos gydytojas, kurs dabar rengiasi savarankiškai verstis mediciniška praktika. Krikšto tėvai pakviesti Andrius Butkūnas ir Danutė Bublėnė.

Svečias iš Kalifornijos. Iš tolimos Kalifornijos čia buvo sustojęs kun. Dr. Manelis, buvęs kunigų seminarijos rektorius Vokietijoje. Jis aplankė savo pažįstamus.

Palaiko lietuvišką parapiją. W. ir J. Baranaukai, 219 Wharton St., turi savo prekybą toliau nuo šv. Kazimiero parapijos. Bet jie savo dukrelę leidžia į parapijos mokyklą ir patys uoliai lanko šią parapiją ir gausiai ją remia.

Išsikūrė savo namuose. E. Binkevičius jau įsikūrė nuosavose namuose, 1341 S. 4th St. P. E. Binkevičius yra inžinierius, dirbęs Lietuvos Universitete. Inž. K. Gasparėnas taigai įsigijo savo namus 422 Tasker St. Judviejų kaimynystėje įsigijo savo namus ir Raugai. Raugas šalia nuolatinio darbo, labai sėkmingai fotografuoja visus lietuviškus svarbius įvykius. Jis ir toliau dirbs fotografijos srityje.

Sveiksta. Pirmojo karo veteranas Jurgis Puodžiūnas, sunkiai sirgęs laivyno ligoninėje, šiomis dienomis sugrįžo iš ligoninės ir gydytis namuose. Sūsiro. Pranciška Lesutis-Bender, 242 Watkins St., sunkiai susirgo ir paguldyta gydytis Chestnut Hill ligoninėje. Jos motina ir vyras susirūpinę ligone.

Išvyksta. Emmanuel ir Rita (Mozūras) Sacco, 331 Wharton St., išvyksta gyventi savo naujoji vietoje. Jie čia ilgesni laiką gyvena pas tėvelius Mozūrus. Linkima laimingos kelionės, bet norima, kad nepamirštų ir lietuviškos aplinkos. Mozūrai sūnus Edwardas sekmingai studijuoja inžineriją.

Atostogauja fotografas. Gabulis fotografas Edwardas Valavičius, kurs studijuoja Chicagoje, atostogauja pas tėvelius ir vis dar gilina savo fotografijos meną. Jis nepamiršta ir vyčių.

Lietuvių moterų auklėjimo klubas turėjo savo mėnesinį susirinkimą Ventos salėje. Susirinkimui vadovavo N. Meškūnienė.

Kun. J. Valantiejus, šv. Juozapo parapijos klebonas, sugrįžo po trumpą atostogų, kurias praleido Kennebunk Port, Maine. Ta proga aplankė Greene, Me., pranciškonų vienuolyną ir vizitavo Lewistono vyskupą, didelį Tėvų pranciškonų prietelį.

Stefanija Sapranienė, N. Meškūnienė ir M. Karinauskienė keletą dienų atostogavo Kennebunk Port, Maine. Grįžusios vėl aktyviai įsijungė į visuomeninį darbą.

Pamaldos už a.a. dr. St. Sapraną vėl bus atlaikytos šeštadienį, rugpjūčio 25 d. 8.30 val. šv. Juozapo parapijos bažnyčioje.

NORWOOD, MASS.

Mirė Kazimieras Liutkevičius

Feliksas Liutkevičius, velionies sūnus, gyvenęs Norwood, Mass., gavo žinią, kad jo tėvelis Kaz. Liutkevičius mirė rugpjūčio 5 d. Australijoje. Gedulingos pamaldos už velionies vėl buvo atlaikytos rugpjūčio 14 d. Norwood, Mass. šv. Jurgio lietuvių parap. bažnyčioje.

Velionis paliko nuliūdusią žmoną Antaniną Liutkevičienę - Kudirkaitę, du sūnus, dvi dukteris ir šešis anūkus.

K. Liutkevičius buvo kilęs iš Dumčių km., Vilkaviškio parapijos. Daugiau kaip 40 metų išbuvo Pilviškių parapijos vargonininku. Paskutiniojo pasaulinio karo tremtinis prieš du metus iš Vokietijos emigravo į Australiją.

Velionis buvo didelis patriotas lietuvis ir geras katalikas. Skaitė ir rėmė katalikišką spaudą, buvo „Darbininko“ prenumeratorius.

Jo žmonai, vaikams ir giminėms reiškia gili užuojauta.

Žvalgas

BROCKTON, MASS.

Tur būt nėra pasaulyje tokio krašto, kur taip neapkęstų vaikų, kaip Brockton, Mass. Pasitaiko kraštų, kad neapkenčia mergaičių, ar priešingai, bet Brocktone — visų vaikų.

Jeigu tik nori išnuomoti butą, tuojau klausia, ar turi vaikų, ir atsakius, kad turi, gausi atsakymą: „kad būtų be vaikų, tai būtų gautum“. Vadinasi, iškarstyk savo vaikus, tai tuomet būtų gausi. Gali tu turėti bent 4 šunis, bet tik ne vaikus.

O kuomet eini su vaiku gatvė, beveik kiekviena prieina, nusišypso, užkalbina „nice baby.“ Dar priduria: „kaip aš myliu vaikus.“ Bet užklausk apie tuščią butą pas ją, tuojau veidas pasikeičia ir gauni suktą atsakymą: „tai mano marti nenori, tai sūnus nenori, tai ten jau daug gyvena su vaikais, tai mano „mame“ nenori traukti“, ir pan. Atrodo, kad jie niekad nėra buvę vaikais, nevaikščioję žemę, nežaidę, bet tiesiog atsiradę tokie, kokie dabar.

Ar mano vaikai kalti, kad kieno nors kito vaikas mėtė akmenimis savo senele, o tėvai ar motinai akis išvertę drįsta pasakyti „šerap“! Ar mano vaikai kalti, kad kitų vaikų pagavo plėšikaujant? Patys taip auklėja, patys vaikams duoda valią, leidžia į kriminalines filmas, o paskui... jų nekentia.

Kartais skundžiasi palikta vieniša senukė, kad jos sūnus ar duklė jos neatlanką jau keili metai. Kur gi lankys, jei čia vaikų niekas nekentia.

PUTNAM, CONN.

Iššventinimo iškilmės

Nekalto prasidėjimo Seselių vienuolyne buvo nepaprasti Panėlės švenčiausios Dangun Emimo atlaidai: per atlaidus priimta buvo į tikras vienuolės penkios kandidatės - seselės. Naujai įrengtoje salėje buvo įtaisyta koplyčia, kurioje buvo atliktos iššventinimo iškilmės. Iškilmėse dalyvavo priimtųjų seselių tėvai, seserys, broliai, giminės, pažįstami ir daug svečių, kurių tarpe prel. Pr. Juras, dr. J. Aleksandravičius - Aistis, dr. Pr. Padalskis ir daug kitų seselių rėmėjų ir prietelių.

Iššventinimo ceremonijas atliko marijonų provinciolas kun. Jančius. Pamaldas laikė prof. kun. St. Yla. Žmonės paliko labai gilų įspūdį naujai į vienuolės įstojančių jaunuolių priesaika ir visos ceremonijos. Ypač tiems, kurie pirmą kartą tokias iškilmes matė.

Į vienuolės priimtos: Janina Dulskytė (Marija - Kazimiera), Irena Bareikaitė (Marija-Margarita), Agnietė Antanaitytė (Marija - Fidelija), Eugenija Kazimierskaitė (Marija-Klementina) ir Zita Savickaitė (Marija - Paulė).

Ar gi ne žmonės Kristus pasakė: „Is tikrųjų is tikrųjų sakau jums, ko nepadarėte vienam is šitu mažuteliu, to ir man nepadarėte“. O gal ir šis pasakymas nebuvo taikomas Brocktonui?

Vis dėlto yra pasaulyje kraštų, kuriuose motinos ir būsimos motinos eina visur be eilės, duodami butai pirmoje eilėje šeimoms su mažais vaikais, senesniams žmogui užleidžiama vieta autobuse. Kuomet taip bus Brocktone?

V. S.—ta

Pranė Kumpaitė, pereitą savaitę lankėsi pas savo tėvus. Josios tėvelis Jonas Kumpa ilgus metus dirbo „Darbininke“ kaip linotipininkas.

Ruošiasi ištektė. Agota Tamulevičiūtė ruošiasi ištektė už E. Peteličiaus. Pereitą sekmadienį buvo pirmas užsakas.

Sudėjo. Užpėitą sekmadienį šv. Roko par. bažnyčioje parapijiečiai sudėjo \$422.60 aukų seselėms, kurios globoja raupuosius žmones Pacific salsose.

Žvalgaitis.

ELIZABETH, N. J.

Retas jubiliejus

Šeštadienį — rugp. 18 d. — Elizabeth lietuvių parapijoje įvyko šešių pranciškiečių seselių, daugumos kilusių iš šios parapijos, 25 vienuolinio gyvenimo metų jubiliejaus paminėjimas. Jubiliejus buvo pradėtas iškilmingomis šv. mišiomis, kurias atnašavo kleb. J. Simonaitis, asistuojant vikarams ir prel. I. Starkui. Parapijos choras, vadovaujamas komp. J. Žilėvičiaus, išpildė progai pritaikintas mišias. Daugybė parapijiečių ir jubiliejaus giminių dalyvavo iškilmėse. Po šv. mišių parapijos salėje svečiai buvo vaišinami užkandžiais.

Daugumas jubiliejaus seselių ilgus metus yra mokytojųavusios įvairiose lietuviškosiose mokyklose. Sesuo M. Eleonora Kuniutė - Elizabeth, Mahanoy City, Pa., New Britain, Conn., kur dabar eina vienuolyno viršininkės pareigas. Ses. M. Kliara Petokaitė - Elizabeth, Pittsburg, Pa. Dabar ji vadovauja Gerojo Samaritėčio, Mt. Vernon, Ill., ligoninei. Ses. Juozapa Makatskiūtė, kilusi iš Brooklyn, mokytoja Detroit, Mich., Elizabeth, Pittsburg, Pa. Ses. M. Rozalija Norvaisaitė — Pittsburg, Pa., šv. Gabriėliaus mokykloje. Sesuo M. Rožė Mikušelskiūtė — Mahanoy City, Pa., Detroit, Mich., New Kensington, Pa., kur dabar eina viršininkės pareigas. Ses. M. Bonaventūra Poškutė, ėjusi įvairias vienuolyno pareigas Elizabeth, Du Bois, Pa., Philadelphia, Pa.

LIETUVIŲ KALBOS MOKYKLA

Atidarius Amerikos lietuvių vaikams Lietuvių Kalbos Mokyklą Mokytis Namie. Vaikai bus mokomi lietuviškai skaityti, gramatiškai rašyti, duota pagrindinės žinios iš Lietuvos istorijos, geografijos ir lietuviškos kultūros. Bus duotas ir abėcėlės kursas dar nemokantiems skaityti.

Mokiniai gaus paštų mokytojų specialistų paruoštas pamokas ir nurodymus, kaip mokytis. Tėvams bus atsiųstos instrukcijos kaip prižiūrėti, kad vaikas imamą kursą pasibaivytų.

Visas atitinkamo skyriaus kursas kaštuos tik \$25. Užsakymai priimami šiuo adresu: Dr. A. Šerkšnas, 231 Woodstock Ave., Putnam, Conn. Reikia atsiųsti šias žinias: vaiko pavardė, vardas, amžius, adresas ir kurio skyriaus kursą nori imti. Užsakyti tuojau, kad galima būtų išnaudoti jau šie mokslo metai. Pinigų iš anksto siųsti nereikia. Kreipkitės informacijai!

Dr. A. Šerkšnas
LKMMN Vedėjas

SPORTAS

K. Brazauskas vadovybėje lietuviai futbolistai daro didelę pažangą.

"N. Y. Staats - Zeitung und Herold" rugpj. 21 d. numery rašo, kad New Yorko lietuvių futbolo komanda turinti šansų iškilti šiais metais į aukštą lygą. Laikraštis pažymi, kad tai būtų nuopelnas ne tik pačios komandos sugebėjimo, bet ypatingai jos naujojo trenerio K. Brazausko.

Apie Brazauską užsiminęs, laikraštis nurodo, jog jisai yra buvęs Lietuvos rinktinės treneris ir būdamas Prancūzijoje, sekmingai treniravęs eilę kitų komandų.

Rugpj. 17 d. įvyko tradicinės amerikiečių futbolo rungtynės tarp profesionalių meistrų ir kolegijas baigusiu studentų rungtynės. Profesionalus atstovavo Cleveland Browns. Ši komanda kolegijų rinktinę su-

mušė 33:0. Rungtynės, kurias stebėjo virš 92,000 žmonių, įvyko Chicagoje ir buvo transliuojamos per 526 radijo stotis. Šiomis rungtynėmis oficialiai pradėtas amerikiečių futbolo 1951 m. sezonas.

Žinomoje skotų futbolo komandoje Glasgow Celtics šiais metais žais negras Celtic Heron iš USA. Šis sportininkas žaidė už Detroito Corinthians ir skotai jį sušaužė ir jam patikėjo centro puoliko postą.

Japonijoje viešį amerikiečių lengvaatletai ir toliau išsikovoja laimėjimą po laimėjimo. Per 2 dienas jie pastatė 6 naujus Japonijos rekordus. Kita grupė šiuo metu vieši Airijoje ir ten pirmo susitikimo metu, kuris įvyko Belfast, jie pasiekė 5 naujus Airijos rekordus.

M. H. Hammad iš Egipto laimėjo plaukimo lenktynes per kanalą; antroji vieta atiteko R. Le Morvan iš Prancū-

zijos, kuris atsiliko nuo egiptiečių tik per 50 metrų.

Ispanų majoras L. Lopez del Hierro su savo arkliais Amado mrio nušoko 8,30 m ir tuo pastatė naują pasaulinį rekordą, pagerindamas senąjį 20 cm.

Vengras Csordas nuplaukė 1500 m. laisvu stiliumi per 18:49,6 ir tuo pastatė naują Europos rekordą. Iki šiol šį rekordą laikė žymusis švedas Arne Borg, 1927 m. nuplaukęs tą distanciją per 19:07,2.

Austrijos mieste Graz susitiko Jugoslavijos, Austrijos ir Vokietijos lengvaatletės. Vokietės laimėjo šį susitikimą, surinkdamos 77 taškus. Austrijos atstovėms teko antroji vieta (55 taškai), gi jugoslavė turėjo pasitenkinti trečia vieta su 35 taškais. Iš žymesnių pasiekimų rezultatus paminėtinas M. Mueller ieties metimas 47,35m. Šis nuotolis yra naujas Vokietijos rekordas. P. V.

ŠACHMATAI

— Veda K. Merkis —

Prie Kanados New England ir Illinois pirmenybių, kuriose rungsis Povilas Vaitonis, Kazys Skėma, Kazys Merkis ir Povilas Tautvaiša, prisideda dar Ohio pirmenybės Columbus mieste. Jose, laukiamas, dalyvauti. Alg. Prasytis iš Clevelando, kuris praeitų metų Ohio pirmenybėse užėmė antrą vietą.

Vaitonis savo kovas Kanados pirmenybėse pradeda šiandien, rugpjūčio 24 d.

Chess Review, rugpj. nr. patiekia naują Postal Chess Rating'ą, kuriame randame lietuvių, įvertintus šitaip: J. Zalius 1724, P. Tautvaiša 1522, K. Merkis 1522, S. Zilius 1350, J. Stonkus 1300, K. Skėma 1300, V. Kubilius 1220, S. Paulėkas 1200, W. Weldzius 734, P. J. Barūnas 410.

Boston - Montreal, Que. rungtynės bus rugs. mėn., Rutland, Vt. Į Bostono rinktinę prieš Montreal miestą įtraukti 2 lietuviai: Kazys Skėma ir Kazys Merkis.

Bostono šachmatininkai ir jų bičiuliai suaukoko \$101.— Vaitonio kelionės fondui į Kanados pirmenybes. (Aukų sąrašą paskelbsime kitą kartą).

Larry Evans, 19 metų N. Yorko studentas, laimėjo JAV šachmatų pirmenybes, surinkęs finalo grupėje 9½ - 1½ (3 lygiom). 2. Didmeisteris S. Rechevsky 8½, 3. Pavey 7, 4. Seidman 6½, S. Horowitz 5½ ir kt. mažiau. L. Evans neseniai laimėjo JAV open pirmenybes, nepralošęs nė vienos partijos ir dabar triumfo JAV pirmenybėse be pralošimo. Tai nauja Amerikos šachmatų žvaigždė.

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

transliuojama iš stiprios Braddocko radio stoties

WLOA

1550 KYLOCYCLES

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ nuo 1:30 iki 2:00 val.

Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:

KNIGHTS OF LITHUANIA, 2211 SARAH ST., PITTSBURGH 3, PA.

Lietuvių Radijo Draugijos

PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

SESTADIENIAIS 2 VAL. POPIET. — WWRL 1600 kc

GYVUOJA PER 15 METŲ

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parengimai: koncertai, šokiai, ir t.t. Vestuvės, puotos, liūdini pranešimai)

495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVERgreen 4-7142

J. P. GINKUS AD. JEZAVITAS V. UBAREVICIUS
Direktorius Muzikos Dir. Pranešimų Dir.

Jan 9-ti Metai Kai Visi Klausio—

"Lietuvos Atsiminimų"
RADIJO VALANDŲ

Šeštadieniais, 4:45 - 5:30 p. p.

Stotis WEVD—1330 kil. 5000 w.

JOK. J. STUKAS, Dir.

1264 White St., Hillside, N. J.

Tel. WAVERly 6-3325

SAVI, PAS SAVUOSIUS!

ĮVAIRUS SKELBIMAI

Monuments and Markers
Cemetery Lettering
NASHUA MONUMENT CO.
83 Kinsley St. Tel. 2155-W
Nashua, N. H.

LIETUVOS DUKTERŲ DR. JOS

PO GLOBA MOTINOS S.V.C.

Pirmosios — Eva Markienė,

625 E. 8th St., So. Boston, Mass.

Tel. South Boston 8-1298.

/ice-Pirmosios — B. Gallūnienė,

8 Winfield St., So. Boston, Mass.

Prot. Rašt. — Stefaniya Overkienė,

556 E. 8th St., So. Boston, Mass.

Tel. So-8-6029.

Anasny Rašt. — B. Čionienė,

409 Broadway, So. Boston, Mass.

Tel. So-5-0613.

Zdininkė — Ona Siaurys,

51 Tampa St., Mattapan, Mass.

Ivarkardė — M. Matejosiūnienė,

866 E. 8th St., So. Boston, Mass.

Tel. So-8-6029.

Kasos GL — Elzbieta Aukštikalnė,

110 E. 8th St., So. Boston, Mass.

Draugija savo susirinkimus laiko kas

savą antradienį mėnesio, 1.30 v.

Vakare, Prancūzijos salėje, 492 E.

Jevanta St., So. Boston, Mass.

Visos draugijos rinkimus kreipkitės

pas praeitųjų rinkimus.

Lithuanian Furniture Co.

MOVERS —

Insured and Bonded

Local & Long Distance Moving

326-328 W. Broadway

SO. BOSTON, MASS.

PARDUODAMI NAMAI

MASPEETH, L. I. Visi turi po tuščią florą dviem seimom su 11 kambarių, aliejum apšildomi — \$6990. Panašus namas, tik mūrinis, kainuoja \$14,000.

JAMAICA NORTH, tarp 8 Ave. ir BMT Sub, visas tuščias dviem seimom mūrinis namas su balkonais (porčiais), 2 automobiliams garažas, apšildomas — \$15,500.

Taipgi turime visokių namų, visose miesto dalyse, senų ir naujų.

B. ZINIS

361 Union Ave., Brooklyn, N. Y.
REpublic 9-1506
EVERgreen 4-3487

Patenkino Brocktoniečius

per 50 metrų, teikdama anglius ir aliejų.

Parduodame

Ledą-Anglius-Coke-Aliejų-Oil Burnerius

BROCKTON ICE & COAL CO.

27 Lawrence St., Brockton, Mass.

Tel. 189

J. CORONIS & SON

FURNITURE CO.

168 W. PEARL ST., NASHUA, N. H. Tel. 4008

Mažos rendos — Mažesnės kainos

Veltui pristatymas — Išsimokėjimui

Ateikite į krautuvę, kurioje garantuotas sutaupymas

Telefonas: EVERgreen 4-8934

PARAMOUNT BAR & GRILL

STANLEY MISIUNAS IR SŪNUS EDWARD MISIUNAS

SAVININKAI

Lietuviška Užėiga, kur visi myli užėiti.

Pavieniai ir su seimom, ir švenčiai laisvite maloniai aptarnauti.

Importuoti konjakai - Užkandžiai - Televizija - Muzika - Sportas

502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

UŽSISAKYKITE TONIKO PAS MUS

Pristatom geriausį toniką

Piknikams, Vestuvėms,

Krikštynoms ir Visokiems

Parengimams.

Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

GRAFTON AVE., ISLINGTON, MASS.

Tel. Dedham 1304-W

PRANAS GERULSKIS, N. Y. Tel. Dedham 1304-R

DAKTARAI ir LAIDOJIMO BIURAI

New Yorke

Tel. EVERgreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(Armakauskas)

Graborius—Balsamuotojas

Moderniška Kopyčia

423 Metropolitan Ave.,

Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(Bieliauskas)

Laidotuvių Direktorius

Notary Public

660 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

EVERgreen 8-9770

Joseph Garsz

Graborius—Balsamuotojas

231 Bedford Avenue,

Brooklyn, N. Y.

Tel. Virginia 7-4499

F. W. Shalins

(Salinskas)

Laisniuotas Graborius

Suteikiama Garbingas

Laidotuves

— \$150 —

KOPLYČIA SUTEIKIAM

NEMOKAMAI

84 - 02 Jamaica Avenue,

Brooklyn, N. Y.

Kitur

Tel. POPlar 4110

Charles J. Roman

(Ramanauskas)

LAIDOTUVIŲ

DIREKTORIUS

1113 Mt. Vernon St.

Philadelphia, Pa.

Moderniška laidojimo įstaiga

Didelė, graži kopyčia, erdvi salė

Pakeleiviams suteikiama

nakvynė

Viskas nemokamai

Kreipkitės dieną ir naktį

Bostone

S. Barasevičius ir Sūnūs

FUNERAL HOME

254 W. BROADWAY

South Boston, Mass.

JOSEPH BARASEVICIUS

Laidotuvių Direktorius

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį.

Kopyčia šermainis dykai.

Tel. South Boston 8-2486

Avenue 2-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Tel. South Boston 8-2486

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS

NEW YORKO NAUJIENOS

K. Jurgėla pradėjo dirbti "Voice of America"

K. Jurgėlos paskyrimą vadovauti "Voice of America" lietuviškajam skyriui Valstybės Departamentas patvirtino. Rugpjūčio 20 d. K. Jurgėla buvo prisaikdintas ir pradėjo eiti savo pareigas.

Lankėsi dr. J. Pikūnas

Porai savaitę atostogų i Brooklyną buvo atvykęs dr. Justas Pikūnas iš Detroito, tenai universitete dėstęs psichologiją. Buvo apsisotęs savo bičiulius med. dr. A. ir K. Martusevičius, taipgi aplankė savo pažįstamus.

Lietuviški filmai

Pereito šeštadienio vakare, Vyt. Belecko tarnoje Ridge-woode, buvo rodomi lietuviški filmai: buvo parodyti brooklyniečiai lietuviai futbolininkai, II dalis Sporto Olimpiados Lietuvoje ir Lietuvos vaizdai. Filmų pasiūlymų buvo gausiai prisirinkę jaunimo.

50 metų siuvėjų sukaktis

New Yorko lietuviai siuvėjai priklauso 54 lokalui, pradėjo ruošti paminėti savo 50 metų gyvavimo sukaktį. Pats minėjimas įvyks New York'e viešbutyje ir meninė programą atliks siuvėjų draugija lietuvių menininkai.

Ona Guntorienė

atskrido rugp. 20 d. į New Yorką. Ji yra 70 metų amžiaus tremtinė, našlė, 10 vaikų motina ir 33 vaikaičių senelė. BAL-Fui garantuojant, NCWC uždėjo už ją 1,000 dol. užstatą. Senutė yra iš Miuncheno Wagner Kaserne stovyklos ir išvyko pas dukterį į Rockford, Ill. New York'e ją pasitiko ir globojo NCWC atstovė M. Samataskienė.

Atostogauja E. Povilanskienė

"Darbininko" skaitytoja E. Povilanskienė jau visą savaitę, kai atostogauja Menderių ūkyje, kur šiemet suvažinėjo gausiai brooklyniečių.

Prel. J. Balkūnas pakvies-tas A.L.B. Laik. Org. komiteto nariu.

Nuoširdžiai dėkojame vi-siems, kurie dalyvavo

Antoninos Bertulienės, mirusios 1951 m. rugpjūčio 17 d. šermenyse ir laidotuvėse.

Bertulių šeima

VISIEMS LIETUVIŠKŲ PARAPIJŲ CHORAMS

Papildant jau buvusius spau-dose pranešimus apie ruošiamą Vyčių ir Kunigų Vieniybės rug-sėjo 9 d. 4 val. po pietų sv. Pat-rick'o Katedroje, New Yorke, Lietuvos Krikšto ir Bažnytinės provincijos 700 metų sukakties minėjimą, šiūmi dar prašau painformuoti visuomenę bei New York'o apylinkės ir Ne-warko vyskupijos lietuvių pa-rapijų choristus bei jų vado-vus, kad rugpjūčio 18 d. minė-tų Komisijų nutarimu, did. gerb. kun. prelatas J. Balkū-nas pranešė, kad esu kviečia-mas ir įgaliojamas organizuoti bei vadovauti šiose išskilmėse lietuvišką giedojimą. Bus gie-dama su minia liaudiškai: (so-pranams ir tenorams vedant, altams ir bosams pritariant) Pulkim ant kelių, Garbinkime Šv. Sakramentą, Lietuvos ir Amerikos himnai — unisonu. Jungtinis choras giedos: Mari-ja, Marija! — Sasnausko ir Apsaugok Auksčiausias, taip pat Sasnausko. Jungtiniam chorui norėčiau suburti iš New Yorko apylinkės šiuos chorus: Šv. Jurgio parapijos chorą, ve-damą Brundzos; Angelų Kara-lienės parapijos chorą, vedamą Pr. Dulkės; Atsimainymo pa-rapijos chorą, vedamą A. Vis-mano; Apreiškimo parapijos chorą, vedamą Sako. Aušros Vartų parapijos chorą, kurio va-dovo nežinau ir Operetės cho-rą, vedamą M. Liuberskio. Su šiais choralais norėčiau padary-ti bendrą repeticiją rugsėjo 5 d. 8 val. vakare Apreiškimo pa-

rap. salėje. Gaidas choristams atvešiu.

Iš Newarko vyskupijos no-rėčiau suburti į jungtinį cho-rą: Bayonnes sv. Mykolo para-pijos chorą, ved. A. Jauščionio, Patersono sv. Kazimiero parap. chorą, ved. V. Justo, Newarko sv. Trejybės parap. chorą, ved. Bernoto, Harrisono Sopulingos Dievo Motinos parap. chorą, ved. J. Čizauskos ir savo pa-ties Elizabetho sv. Petro ir Povilo parapijos chorą. Ne-warko vyskupijos chorams re-peticijos nebus. Jiems gaidos bus atsiųstos.

Bendrai su minia giedamų giesmių tekstai bus atspaus-dinti programose.

J. Žilevičius

Davė leidimą rinkliavai

New Yorko Miesto Valdyba ir šiemet davė leidimą BAL-Fui spalio 1-7 dienomis ruošti rinkliavą. Nors paprastai sek-madieniais neleidžiama ruošti rinkliavos, bet BALFui buvo padaryta išimtis, todėl rinklia-va bus vykdoma ir sekmadie-nį, spalio 7 d. Čia turima gal-voje, kad padės ir bažnyčios, kuroise sekmadieniais susiren-ka gausiai žmonių.

Gavo stipendiją

Prieš dvejus metus į JAV atvykusi tremtinė Bronislava Kulytė, dabar gyvenanti Ja-maicoje, gavo NCWC stiden-diją St. St. Joseph College, Ohio.

147 dol. tremtinėms

Šiomis dienomis BALFo centras Brooklyne gavo 147 dol. auką iš Cleveland, Ohio. Ją siunčia Petrai ir Povilai, kurie vietoje savo vardinį ruošimo pasirinko individua-liai šelptis lietuvių Vokietijoje ir prašo BALFą jiems šią dovaną persiųsti.

Džiaugiasi dovanomis

Liepos pabaigoje Vokietijoje, Amerikos zonoje, gyvenan-čioms motinoms buvo padalin-tos piniginės dovanos. Išdalinta per 700 markių. Nors motinos gavo vos 20 markių, bet visos pareiškė didelį dėkingumą A-merikos lietuviams už netikė-tas ir reikalingas dovanas ir prašė BALFą perduoti jų pa-dėkas Amerikos lietuviams.

Motinos dėkoja

Paskutiniu metu siuvėjų 54 lokalo valdyba gavo iš Vokie-tijos visą eilę laiškų, ku-riuose motinos dėkoja už prisiųstas joms dovanas. Tai padėkos už tuos 200 dol., ku-riuose lokalas buvo per BALFą paskyręs tremtinėms moti-noms.

BALFo pirmininkas sugrįžo

Kan. prof. dr. J. Končius grįžo iš atostogų ir rugpjūčio 21 d. pradėjo vėl eiti savo pa-reigas.

Atostogų metu, Kanadoje, aplankė Montrealį, Torontą, Otavą, Hamiltoną ir kt. dides-nes lietuvių kolonijas. Kan. J. Končius visur domėjosi lie-tuvių gyvenimu Kanadoje, per pamokslus ragino lietuviš-kąjį jaunimą stoti į kunigų se-minarijas ir pasinaudoti Ame-rikos lietuvių Kunigų Vieniybės sudarytomis sąlygomis moky-tis Tėvų Marijonų kunigų se-minarijoje, o vėliau sv. Kazi-miero Kolegijoje, Romoje.

Toronte su liet. visuomenės veikėjais plačiai išsiskalbėjo ka-tališkos akcijos ir "T. Z." rei-ka-lais.

Dabartinis BALFo pirminin-ko J. Končiaus didžiausias rū-pestis, tai tremtinių pagalbai vajuos savaitės. New Yorke spalio 1-7 d.d., tinkamas prave-dimas ir jos pasisekimas, kad susidarytų bent minimumas lė-šų šalpai likusiems Europoje lietuviams.

Petras Jurgėla,

Lietuvos skautų kūrėjas, ap-lankęs "Darbininko" redakciją, pašnekėjo metu užsiminė, kad jo parašyta "Lietuviškoji skautija" atiduodama spaudai ir ruošinėjama knygų rin-koje.

Lietuvos vaizdų albumas

V. Augustino sudarytas al-bumas iš jo paties nuotraukų, atsivežtų iš Lietuvos, "Darbi-ninko" spausdėvėje jau pradė-tas spausdinti. Klišės specialiai pagamintos Philadelphiaje. Viršeliui parinktas lietuviškos drobės raštas. Albumas turės apie 120 puslapių didelio for-mato. Spausdinimas ir įriši-mas užtruks apie mėnesį lai-ko.

Ragina remti vaju

New Yorko Lietuvių Tremti-nių Valdyba išleido atsišauki-mą į naujakurius, kviesdama juos remti šį rudenį da ruošia-mą Vokietijoje pasiliksiams lietuviams pagalbos vaju.

Geriausias vaikams dovaną —
valių mėnesinis žurnalas

Kaina: Amerikoje \$3.00; kitur — \$3.50
Pienius ir užsakymus siųskite:
EGLUTE, P. O. Box 22,
Montello Station, Brockton 66, Mass.

Naujai atvyksta

1951 m. rugp. 24 d. laivu "eneral Blatchford" į New Yorką:
Dubrow, Philipp
Jaudzimas, Martynas
Karoblis, Petras
Maciauskas, Leonas
Pavlenko, Anna
Simulis, Annt
Stankaitis, Ona, Bronius, Al-dona
Suselis, Milda
Trautrimas, Andrius, Au-gustė, Martynas, Ruta, Marta.
BALF Centras

PAZINK SAVO KRAŠTĄ

Vakarų Vokietijoje yra ne-maža pabėgėlių ir ištremtų iš Rytinės Vokietijos. Kad šių vaikai pažintų savo kraštą, mokyklose įvestos specialios pamokos apie užimtas sritis. Kiekvienas išblovstas iš savo gimtinės turi nenutraukti ry-šių, nors ir iš toli pažinti savo kraštą ir jį pamilti.

PASKIRTOS DRAMOS PREMIJOS

Geriausia 1950-51 m. sezono drama pripažinta Kingsley i-scenizuota pagal Arthur Ko-estlerio romaną "Darkness at Noon". Jam suteikta Donald-son premija. Geriausiu scenos muzikiniu veikalu pripažinta "Guys and Dolls." "Darkness at Noon" Royale teatras New York'e suvaidino 186 kartus per sezoną.

BOSTONO ŽINIOS

Prel. K. Urbonavičius

atnašaus išskilmingas sv. Mišias Mindaugo krikštui paminėti pamaldose, kurios įvyks rug-sėjo 2 d. sv. Petro bažnyčioje. Pamaldos prasidės 10 val. Pa-mokslą pasakys prel. Pr. Ju-ras. Minėjimo aktas bus 2,30 val. po pietų Municipal Build-ing salėje. Visi tautiečiai kviečiami dalyvauti šiose reto-se išskilmėse. Įėjimas nemo-kamas.

Visi į seselių pikniką Brocktone

Darbo šventėje, rugsėjo mėn. 3 d. Nukryžiuotojo Jėzaus Se-serų vienuolyne Brocktone į-vyksta iš eilės septintas pikni-kas, kurio pelnas skiriamas se-nelių prieglaudai užbaigti. Tą pat dieną įvyks išskilmingas prieglaudos pašventinimas. Programa bus labai įvairi: 10 val. išskilmingos pamaldos, 12 val. šilti lietuviški pietūs. Po pietų bus įdomi programa vaikams, jaunimui ir senimui. Šis piknikas skiriasi nuo kitų tuo, kad čia kviečiamos atsi-lankyti šeimos.

Iš toliausiai atvykusi šeima gaus dovanų. Taip pat skait-lingiausia piknike dalyvaujanti šeima. Tat visos šeimos su vai-kais vyks į Sseselių pikniką Brocktone, rugsėjo mėn. 3 d. Bus muzika, šokiai, dainos, žaidimai ir nematytų staig-menų.

Autobusai į šį pikniką išva-gaus nuo sv. Petro bažnyčios 9:15 val. Kaina ten ir atgal — \$1.25.

Vykdamas į Brocktoną ne-privalyk namuose. Pas Sese-les bus įvairių įvairiausių val-gių.

Muzikas R. Juška,

kuris šiuo metu pavaduoja mu-ziką Jeronimą Kačinską, ste-bisi ir džiaugiasi, kad So. Bos-tono lietuvių parapijos bažny-čioje sekmadieniais, per 10 v. pamaldas, visi žmonės taip sutartinai ir gražiai gieda lie-tuviškas giesmes.

Parėngimai artėja

Federacijos skyriaus susirin-kime buv pranešta apie visą eilę ruošiamų pramogų ir švenčių.

Rugs. 9 d. — Marijos Diena, Thompson, Conn.

Rugs. 13 d. — Mokyklų ati-darymas. 9 val. r. pamaldos bažnyčioje abiejų mokyklų mo-kiniams ir jų tėvams.

Rugs. 16 d. — Lietuvių tau-tinių šokių grupės piknikas Brocktone.

Rugs. 23 d. — piknikas para-pijos salės kieme, E. 7th St.

Spalio 1 d. ligi 21 d. — para-pijos metinės misijos.

Spalio 14 d. — Lietuvių radijo programos parėngimas.

Spal. 21 d. 7:30 v. vak. sv. Petro parapijos choro koncer-tas.

Spal. 28 d. — Kristaus Kara-liaus šventės minėjimas bažny-čioje ir salėje.

Lapkr. 11 d. — Vyčių šokiai.

Lapkr. 18 d. — parėngimas parapijos salėje.

Lapkr. 22 d. — Padėkos die-na.

Gruodžio 1 d. — Vyčių šo-kiai.

Kun. Bronius Rusteika

Šiuo metu atostogauja Bos-tone pas savo tėvelius. Lanko gimines ir pažįstamus. Sv. Mi-šias laiko sv. Petro bažnyčioje. Sekmadienį, rugp. 19 d. pasa-kė pamokslą. Rugsėjo 24 d. suėjo lygiai 6 metai nuo įsi-šventinimo dienos. Idomu tai, kad Bostono Arkivyskupas su-teikė jam kunigystės šventini-mus sv. Petro bažnyčioje. Rug-sėjo 6 d. 8 val. ryto kun. B. Rusteika šios sukakties proga atnašaus sv. mišių auką. Šiuo metu jis dirba svetimšalių pa-rapijoje, klebonauja Moline, Kansas. Pastatė ten naują baž-

DONALD De MARS šeima (Los Angeles) ištiko nelaimę: savaitės lai-ko tarpelyje susirgo paralyžiumi visi šeši vaikai. Inspiratorių matome patį mažiausį — Richardą 3 metų. Jo sesuo Patricia perkellama į sveikstančiųjų ligoninę. Užpakalyje stovi tėvas. SAUGOKITE VAIKUS, KAD NEPERVARGTU, NEPERSIALDY-TU, NELANKYTU NEZINOMU VIETU IR ŽMONIŲ, SUSIRGUS TUOJAUS SAUKITES GYDYTOJO.

nyčią ir gražiai darbuojasi. Jis kalba gražiai lietuviškai, dau-giausiai dėka lietuviško aukl-ėjimo namuose. Jo tėvelis yra daug pasidarbavęs So. Bostono lietuvių parapijai.

Bostono skautės stovyklauja "Lobių Saloje"

Rugpjūčio 14 d. dešimčiai dienų septynios Bostono Balti-jos skautės vietininkijos skau-tės išvyko amerikiečių skautių nuolatinėn stovyklon "Lobių Saloje" (Treasure Island) — Winnepesaukee ežere, N. H. Trys iš jų — V. Karosaitė, D. Barmūtė ir R. Norvaisaitė, sto-vyklauja atskiroje vadovėms lavinti skirtoje saloje. Ten jos

praeina kartu su amerikiečių skautėm vadovėmis atitin-kamus kursus. O mažesniosios skautės — Adomkaitytė, Ce-paitė, Galdikaitė ir Gedmintai-tė, stovyklauja centrinėje va-saros poilsio stovykloje. Kaip pernai, taip ir šiemet lietuvi-tes sulaukė didelės paramos iš amerikiečių skautių, gaudamos po stipendiją (30 kiekvienai) iš amerikiečių skautių įkūrėjos Juliette G. Low fondo — sto-vyklavimo mokesčiui sumokė-ti. Jos pačios teturėjo mokėti tik po \$17.

G. I.

• Gaveliai (Zigmas ir Vero-nika) ir Fahy (James ir Juli-lia) susilaukė sūnelių. Pakrik-štyti sv. Petro bažnyčioje.

NAUJA KNYGA APIE FATIMĄ

Šiomis dienomis išėjo iš spaudos nauja knyga apie Fa-timą "Marija kalba pasauliui." Knyga yra didelio formato, 264 pusl., su paveikslais, kaina 2 dol. Joje smulkiai aprašyta, ką pasakė 1917 m. Portugalijoje pasirodžiusi Marija, ko Ji rei-kalavo iš žmonių, ką matė ta-da į pasirodymų vietą susirin-ke 70,000 žmonių, kodėl dabar kasmet gegužės ir spalio 13 d. suplaukia į Fatimą po 5-700,000 įvairių luomų bei pro-fesijų žmonių.

Italų kalba šią knygą parašė prof. dr. L. Fonza da Fon-seca, bet greit jina buvo iš-

versta į portugalų (du verti-mai), prancūzų, anglų, vokie-čių ir lenkų kalbas. Itališkai jos išėjo 10 laidų, vokiečių — 9. Išspaudta daugiau kaip 70-000 egzempliorių. Lietuvių kal-bon išvertė ir išleido kun M. Vembrė, kalbą taisė rašyt. St. Santvaras, spausdino "Darbi-ninko" spaustuve Brooklyn, N. Y.

Knyga galima užsisakyti šiais adresais:

1. Fatimos knyga, 122 Can-ton St., Stoughton, Mass.
2. "Darbininkas", 680 Bush-wick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

KNYGA APIE FATIMĄ

"Marija kalba pasauliui" galima gauti šiose vietose:
366 Broadway ("Darbininko" atstovybėje), 326 Broadway (Lithuanian Furniture Co.), 373 "K" St. (Mrs Jones) ir 391 E. 5th St. (Mrs. Grubinskas).

"DARBININKO" SPAUSTUVĖJE

680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y.

PRIMAMI SPAUSDINTI:

- Žurnalai
- Parengimų programos
- Laikraščiai
- Plakatai
- Knygos
- Bilietai
- Jubilėjiniai leidiniai
- Vestuvių kvietimai

IR ATLIEKAMI KITI

SPAUDOS DARBAI

Užsakymus siųskite:

"DARBININKAS"

680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel. GL 5-7068

AR

"DARBININKAS"

366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SOU 8-2680

Visi keliai veda į įdomų Newarko parapijos

PIKNIKĄ - GEGUŽINĘ

1951 m. rugpjūčio (August) 26 d., 1 val. p. p.

LINDEN LIETUVIŲ LAISVĖS PARKE

įvyksta Newark lietuvių Šv. Trejybės parapijos

ANTRASIS IR PASKUTINIS PIKNIKAS

Programoje tautiniai šokiai ir dainos. Šokiams gros puikus orkestras. Veiks tur-ingas bufetas su skaniais valgiais ir išgėrimais.

ĮEJIMAS TIK 50 CENTŲ.

Newarko Šv. Trejybės parapija laukia svečių iš visos plačiosios apylinkės. Tad iki malonaus pasimatymo piknike — Lindene.

RENGĖJAI